

Danmarks Miljøundersøgelser
Miljøministeriet

Vingeindsamling fra jagtsæsonen 2001/02 i Danmark

Wing survey from the 2001/02 hunting season in Denmark

Faglig rapport fra DMU, nr. 403

[Tom side]

Danmarks Miljøundersøgelser
Miljøministeriet

Vingeindsamling fra jagtsæsonen 2001/02 i Danmark

Wing survey from the 2001/02 hunting season in Denmark

Faglig rapport fra DMU, nr. 403
2002

Ib Clausager

Datablad

Titel: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 2001/02 i Danmark
Wing survey from the 2001/02 hunting season in Denmark

Forfatter: Ib Clausager

Afdeling: Afdeling for Kystzoneøkologi

Serietitel og nummer: Faglig rapport fra DMU nr. 403

Udgiver: Danmarks Miljøundersøgelser©
Miljøministeriet

URL: www.dmu.dk

Udgivelsestidspunkt: August 2002

Redaktør: Jan Bertelsen
Faglig kommentering: Thomas Kjær Christensen

Layout: Helle Klareskov
Korrektur: Else-Marie Nielsen

Bedes citeret: Clausager I. 2002: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 2001/02 i Danmark. Wing survey from the 2001/02 hunting season in Denmark. Danmarks Miljøundersøgelser. 64 s. - Faglig rapport fra DMU, nr. 403.

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.

Sammenfatning: Analyse af 11.202 vinger som DMU, Kalø, modtog fra jagtsæsonen 2001/02 fra 410 jægere, viste at ynglesæsonen 2001 var over gennemsnittet for pibeand og spidsand, men under gennemsnittet for gråand, krikand, ederfugl, hvinand, grågås, dobbeltbekkasin, skovsneppe og sølvmåge. De indsendte vinger danner grundlag for dels en præsentation af den geografiske og tidsmæssige fordeling af jagtudbyttet af de 29 undersøgte arter, dels en beregning af det totale årlige jagtudbytte på landsplan af de enkelte arter. Analyse af det årlige udbytte gennem de seneste årtier viser at udbyttet af gråand, gæs og skovsneppe er steget, mens det for alle dykandearter, bekkasiner, måger og blishøns har været faldende. For pibeand og krikand har udbyttet ligget på nogenlunde samme niveau gennem perioden.

ISBN: 87-7772-682-0
ISSN (trykt): 0905-815X
ISSN (elektronisk) 1600-0048

Papirkvalitet: Cyclus Print
Tryk: Silkeborg Bogtryk
EMAS registrations No. DK-S-0084
Oplag: 800
Antal sider: 64

Pris: kr. 50,- (inkl. 25% moms, ekskl. forsendelse)
Pdf-version: Rapporten kan også findes som pdf-fil på DMUs hjemmeside.

Købes hos: Miljøbutikkens Netboghandel
www.mim.dk/butik

Miljøbutikken
Information og Bøger
Læderstræde 1-3
DK-1201 København K
Tlf.: 33 95 40 00
Fax: 33 92 76 90
e-mail: butik@mim.dk

Indhold

Resumé 5

English summary 9

1 Indledning 13

2 Materiale og metoder 17

3 Resultater 21

3.1 Ænder - Ducks 21

- 3.1.1 Gråand *Anas platyrhynchos* 21
- 3.1.2 Spidsand *Anas acuta* 23
- 3.1.3 Knarand *Anas strepera* 25
- 3.1.4 Pibeand *Anas penelope* 25
- 3.1.5 Skeand *Anas clypeata* 27
- 3.1.6 Krikand *Anas crecca* 28
- 3.1.7 Atlingand *Anas querquedula* 30
- 3.1.8 Ederfugl *Somateria mollissima* 30
- 3.1.9 Sortand *Melanitta nigra* 32
- 3.1.10 Fløjlsand *Melanitta fusca* 33
- 3.1.11 Havlit *Clangula hyemalis* 33
- 3.1.12 Hvinand *Bucephala clangula* 33
- 3.1.13 Taffeland *Aythya ferina* 35
- 3.1.14 Bjergand *Aythya marila* 35
- 3.1.15 Troidand *Aythya fuligula* 35
- 3.1.16 Stor skallesluger *Mergus merganser* 36
- 3.1.17 Toppet skallesluger *Mergus serrator* 36

3.2 Blishøne *Fulica atra* - Coot 36

3.3 Gæs - Geese 37

- 3.3.1 Grågås *Anser anser* 37
- 3.3.2 Sædgås *Anser fabalis* 38
- 3.3.3 Kortnæbbet gås *Anser brachyrhynchus* 38
- 3.3.4 Blisgås *Anser albifrons* 38
- 3.3.5 Canadagås *Branta canadensis* 39

3.4 Vadefugle - Waders 39

- 3.4.1 Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago* 39
- 3.4.2 Enkeltbekkasin *Lymnocyptes minimus* 41
- 3.4.3 Skovsneppe *Scolopax rusticola* 41

3.5 Måger - Gulls 43

- 3.5.1 Sølvmåge *Larus argentatus* 43
- 3.5.2 Svartbag *Larus marinus* 45
- 3.5.5 Sildemåge *Larus fuscus* 45

4	Jagtformer	47
5	Jagtudbyttets størrelse	51
5.1	Jagtudbyttet i sæsonen 2000/01	51
5.2	Jagtudbyttets udvikling i de senere årtier	53
5.2.1	Svømmeænder	53
5.2.2	Dykænder	55
5.2.3	Gæs	55
5.2.4	Bekkasiner	55
5.2.5	Skovsneppe	58
5.2.6	Måger	58
5.2.7	Blishøne	59
6	Referencer	61

Danmarks Miljøundersøgelser

Faglige rapporter fra DMU/NERI Technical Reports

Resumé

Fra jagtsæsonen 2001/02 indsendte 410 jægere i alt 11.202 vinger til DMU, Kalø. Det var 916 flere vinger der indkom fra seks færre jægere end i jagtsæsonen 2000/01.

Der blev indsendt 8.960 andevinger hvoraf 6.192 kom fra svømmeænder og 2.768 fra dykænder. Fra blishøns indkom 64 vinger, fra gæs 280, fra vadefugle 1.656 og fra måger 242.

Der blev registreret fremgang i antal indsendte vinger for 20 af de 29 undersøgte arter, tilbagegang for otte og for én art var antallet af vinger uændret i forhold til jagtsæsonen 2000/01. De største fremgange blev registreret for gråand hvoraf antallet af vinger steg med 309 (14%), for krikand med 280 (16%) og for pibeand med 235 (20%). De største tilbagegange forekom for havlit der faldt med 71 vinger (64%), for blishøne med 74 (54%) og for dobbeltbekkasin med 134 (20%). For de øvrige arter varierede antallene af indsendte vinger mindre med små frem- eller tilbagegange i forhold til jagtsæsonen 2000/01.

Blandt svømmeandearterne var ynglesæsonen i 2001 over gennemsnittet for pibeand og spidsand og under gennemsnittet for gråand og krikand. Blandt dykandearterne var ynglesæsonen i 2001 under middel for ederfugl og hvinand. For de øvrige andearter indkom der for få vinger til at ynglesæsonen i 2001 kunne belyses.

For grågås, dobbeltbekkasin, skovsneppe og sølvmåge var ynglesæsonen i 2001 under gennemsnittet.

Oplysninger om nedlæggelsesdatoer for de fugle hvoraf der er indsendt vinger, er anvendt til at belyse jagtudbyttets tidsmæssige fordeling gennem jagtsæsonen, og den køns- og aldersmæssige fordeling af vingerne er anvendt til at belyse jagtudbyttets sammensætning gennem jagtsæsonen af dels unge og gamle fugle, dels hanner og hunner. De tidsmæssige fordelinger viste at svømmeænder og bekkasiner kom senere til Danmark end i andre år, men at de blev i længere tid end i andre år, formodentlig på grund af et meget mildt efterår.

De indsendte oplysninger om anvendte jagtformer viste at 93% af pibeænderne og 75% krikænderne blev nedlagt ved trækjagt, især under aften- og morgentræk. Af pibeand blev en tredjedel af de fugle der blev skudt på morgentræk, nedlagt fra skydepram. Af gråand blev 74% nedlagt ved trækjagt og 16% på opfløj.

Lokkefugle anvendtes overvejende i forbindelse med morgentrækjagt, og 69% af pibeænderne og 58% af gråænderne blev nedlagt ved brug af lokkefugle under morgentrækjagt. På aftentræk blev 16% af pibeænderne og 10% af gråænderne skudt for lokkefugle.

Blandt dykandearterne blev 98% af hvinænderne skudt på træk med morgentræk som den dominerende jagtform (94%). Næsten alle de hvinænder der blev skudt på morgentræk, blev nedlagt ved brug af lokkefugle, og to tredjedele blev skudt fra skydepram. Af ederfuglene blev 28% skudt på træk og 67% ved jagt fra motorbåd eller -pram.

Blandt gæssene blev 61% nedlagt på morgentræk, 16% på aftentræk og 16% på dagtræk.

Blandt vadefuglearterne blev 45% af dobbeltbekkasinerne nedlagt i forbindelse med trækjagt, og 50% ved at jæger eller hund lettede fuglene. Af skovsneppe blev 73% skudt 'for stående/stødende hund' og 20% på klapjagter. At 73% af skovsnepperne skulle være nedlagt 'for stående/stødende hund' anses for urealistisk, og vingematerialet synes for denne art ikke at være repræsentativt med hensyn til at belyse de anvendte jagtformer.

Blandt mågearterne blev 41% af fuglene nedlagt på træk, 24% fra motorbåd og 30% ved bl.a. minkfarme.

Jagtudbyttets størrelse i 2000/01-sæsonen er for de arter der er omfattet af vingeindsamlingen, beregnet ved at kombinere oplysninger fra vildtudbyttestatistikken med resultater fra vingeindsamlingen. Denne beregning viste at jagtudbyttet af gråand i jagtsæsonen 2000/01 faldt med 13% til 638.100 fugle. I gruppen 'Andre svømmeænder' steg udbyttet i jagtsæsonen 2000/01 i forhold til den foregående jagtsæson fra 99.300 til 128.800, og fremgangen kunne først og fremmest tilskrives et større udbytte af pibeand og krikand. Blandt dykænderne faldt jagtudbyttet af ederfugl fra 95.100 fugle i jagtsæsonen 1999/2000 til 86.400 i jagtsæsonen 2000/01. Udbyttet af 'Andre dykænder' steg med 5.800 til i alt 38.800 fugle. Blandt disse tegnede hvinand sig for den største stigning med 4.500 til 17.800 fugle. Udbyttet af havlit, fløjlsand og taffeland var også større i jagtsæsonen 2000/01 end i den foregående sæson, mens det var mindre for sortand og de to skalleslugerarter.

Det samlede gåseudbytte var på i alt 22.500 fugle i jagtsæsonen 2000/01. Det var det største registrerede gåseudbytte i vildtudbyttestatistikens 60-årige levetid. Det beskedne antal indkomne gåsevinger gjorde det ikke muligt at beregne udbyttet af de enkelte arter, men udbyttet af grågås udgør størstedelen (formodentlig ca. to tredjedele) af gåseudbyttet.

Udbyttet af dobbeltbekkasin steg fra 1999/2000 til 2000/01 med 3.800 til 23.500, mens der af enkeltbekkasin blev nedlagt 3.500. Med et udbytte af skovsneppe på 44.700 fugle i jagtsæsonen 2000/01 skete der næsten en fordobling i forhold til den foregående sæson, og det var det højeste udbytte der er registreret for denne art i vildtudbyttestatistikens 60-årige levetid. Udbytte af sølvmåge og svartbag var henholdsvis 23.400 og 10.700 i 2000/01.

Det årlige udbytte af de enkelte svømmeandearter har været stabilt eller stigende gennem perioden 1969-1995 for de fleste arter, men ikke for skeand og atlingand. Af disse to er udbyttet blevet halveret gennem den angivne periode.

Blandt dykænderne har det årlige udbytte i perioden 1966/67-2000/01 været faldende for alle arter. Mest markant har nedgangen været for troland som i begyndelsen af perioden blev nedlagt i antal af 30.000-40.000 fugle faldende til 3.800 i 2000/01-jagtsæsonen. Også for sortand, fløjlsand, havlit, taffeland, bjergand og stor skallesluger er udbytte faldet betydeligt gennem den angivne periode. For ederfugl, hvinand og toppet skallesluger har tilbagegangen i udbytte været mindre.

Nedgangen i udbyttetallene synes for de fleste dykandearter til dels at være forårsaget af ændrede jagttraditioner og indskrænkninger i selve jagtudøvelsen, men det kan ikke udelukkes at bestandsnedgange eller ændringer i vinterudbredelsen for nogle af arterne også har indvirket på udbyttets størrelse. For ederfugl er der de seneste år således registreret et fald i den danske vinterbestand.

Udbyttet af gæs har været jævnt stigende siden 1972, og det samlede udbytte af bekkasiner har været faldende, men har siden midten af 1980'erne stabiliseret sig på et niveau på ca. 25.000 fugle af hvilke dobbeltbekkasin udgør de 90%. Udbyttet af skovsneppe har vist en jævn stigning siden 1972.

Udbyttet af måger har været faldende fra mere end 200.000 i midten af 1970'erne til 35.000-40.000 i slutningen af 1990'erne. Også for blishøne har der været et fald i udbyttet fra mere end 100.000 i 1970'erne til 15.000-20.000 i 1990'erne.

[Tom side]

English summary

The Danish wing survey for the 2001/02 hunting season was carried out by the NERI Department of Coastal Zone Ecology, Kalø. A grand total of 11,202 wings was received from 410 contributors. This was 916 wings more and six contributors less than in the 2000/01 hunting season.

Ducks were represented by 8,960 wings with 6,192 from dabbling ducks and 2,768 from diving ducks and mergansers. A total of 64 wings were collected from coot, 280 from geese, 1,656 from waders and 242 from gulls.

The number of wings received increased for 20 of the 29 species, decreased for eight and for remained the same for one species. The largest increases were observed in mallard with 309 wings (+14% in 2000/01), teal with 280 (+16%) and wigeon with 235 (+20%). The largest decreases occurred in long-tailed duck with 71 wings (-64%), coot with 74 wings (-54%), and common snipe with 134 wings (-20%). For the remaining species only minor changes occurred compared to the previous hunting season.

Amongst dabbling ducks, the breeding season in 2001 was above average for wigeon and pintail, and below average for mallard and teal. Amongst diving ducks the eider and the goldeneye had a breeding season below average. For the remaining duck species too few wings were received to evaluate the breeding season.

In 2001, the breeding season was below average for greylag goose, common snipe, woodcock and herring gull.

Based on information about the precise shooting sites and dates, maps of the geographical distribution and figures of the temporal distribution are presented. Furthermore the sex and age composition of the bag during the hunting season is described.

The temporal distributions of the wings demonstrated that dabbling ducks and snipes arrived in Denmark later than usual, but stayed for a longer period than in other years. This may have been primarily due to the very mild autumn of 2001.

Information on hunting methods used showed that 93% of the wigeons and 75% of the teals were bagged during flight hunting, especially during late evening and early morning flights. Nearly one third of the wigeons bagged during early morning flight were shot from punts. Of the mallards 74% were taken in flight hunting and 16% were flushed birds.

Decoy birds were most frequently used during early morning flight hunting. Thus, 69% of the wigeons and 58% of the mallards were obtained using decoy birds. During late evening flight, only 16% of the wigeons and 10% of the mallards were bagged using decoy birds.

Amongst the diving ducks, 98% of the goldeneyes were shot in flight hunting with early morning flight hunting being the predominant method (94%). Nearly all goldeneyes bagged during early morning flight were obtained using decoy birds, and two thirds were shot from punts. Of the eider 28% were shot in flight hunting, and 67% from small and medium-sized motor boats.

Amongst the geese, 61% were bagged during early morning flight, 16% during late evening flight and 16% during day flight.

Amongst the waders, 45% of the common snipes were bagged in flight hunting and 50% by use of pointers flushing the birds. Amongst the woodcocks, 73% were bagged by use of pointers and 20% by hunting with beaters.

Amongst the gulls, 41% were shot during flight hunting and 24% from medium-sized motor boats.

For the 29 species included in the wing survey the total bag for the 2000/01 season was calculated based on information from the official game bag statistics and the species composition obtained in the wing survey of the same season.

The mallard bag decreased by 13% to 638,100 birds in 2000/01 compared to the 1999/2000 season. The bag of the group 'Other dabbling ducks' increased from 99,300 in 1999/2000 to 128,800 in 2000/01, and this increase was primarily caused by higher bags of wigeon and teal.

Amongst the diving ducks the eider bag decreased from 95,100 in 1999/2000 to 86,400 in 2000/01. The bag of the group 'Other diving ducks' increased by 5,800 to 38,800 in 2000/01 of which the goldeneye was responsible for most of the increase (4,500 to 17,800 birds). The bags of long-tailed duck, velvet scoter and pochard also increased whereas the bags of common scoter and the two merganser species decreased.

In 2000/01 the total bag of the group 'Geese' was 22,500 individuals which was the highest number ever recorded, but due to the few goose wings received it was not possible to calculate the bag of the specific species included in the group. However, the greylag goose constituted the vast majority (probably about two thirds) of the 'Geese' bag.

The bag of the common snipe increased by 3,800 to a total of 23,500 specimens. The bag of Jack snipe was 3,500 and the woodcock bag increased to 44,700 birds in 2000/01 and was the highest bag ever recorded. Amongst the gulls, herring gull (23,400) was most frequently bagged followed by greater black-backed gull (10,700).

The annual bag of the dabbling duck species, which has been calculated since the late 1960s, showed a stable or increasing trend for all species except for shoveler and garganey the bag of which has diminished by one half or more.

Amongst the diving ducks the annual bag decreased for all species during 1966-2000. The decrease has been most pronounced for tufted duck of which the bag has dropped from a number of 30,000-40,000 birds in the late 1960s and early 1970s to less than 4,000 in the late 1990s.

Also for the common scoter, velvet scoter, long-tailed duck, pochard, scaup and goosander the decrease in the bag has been marked. For the eider, goldeneye and red-breasted merganser the decrease in the bag has been less pronounced. The decreasing bags of these species seem to some degree to have been caused by changes in both hunting traditions and restrictions on the hunting methods to be used. However, it cannot be ruled out that decreases in the overall populations or changes in the winter distributions for some species may have had an impact on bag size. For the eider a decrease in the late 1990s in the Danish winter population has been documented.

The annual bag of geese has been increasing steadily since 1972.

The annual bag of snipes has decreased since the early 1970s, but from the mid 1980s it has stabilised at a level of about 25,000 individuals of which the common snipe constitutes 90%. The woodcock bag has been increasing steadily since 1972.

The annual bag of gulls has been decreasing from more than 200,000 birds in the mid-1970s to 35,000-40,000 in the late 1990s. Also the annual coot bag has dropped from more than 100,000 birds in the 1970s to 15,000-20,000 in the 1990s.

[Tom side]

1 Indledning

Den danske vildtudbyttestatistik giver oplysning om størrelsen af det årlige jagtudbytte af de forskellige vildtarter, og resultaterne for jagtsæsonen 2000/01 er publiceret af Asferg (2002). Af praktiske årsager er flere af de jagtbare fuglearter samlet i grupper i statistikken som dermed udelukkende indeholder oplysning om det samlede udbyttes størrelse for disse samlegupper, men ikke for de enkelte arter.

Med henblik på at tilvejebringe et bedre kendskab til en række af de enkelte fuglearters jagtlige betydning startede indsamling af vinger fra nedlagte vadefugle i 1979. Indsamlingen blev i 1982 udvidet til også at omfatte vinger fra ænder. I 1984 blev gæs inkluderet og i 1985 tillige måger og blichøns. Fra 1992 er der tillige indsamlet oplysning om hvilke jagtformer jægerne benytter i forbindelse med nedlæggelse af de fugle de indsender vinger af.

Vingeindsamlingen er baseret på frivillig deltagelse. Gennem omtale i jagtblade, i Skov- og Naturstyrelsens 'Vildtinformation', i dagspressen, i lokalradioer, i nyhedsbreve, via Internetadressen:

<http://vinger.dmu.dk>

samt i en årlig rapport der bringer resultatet af indsamlingen, bliver jægerne gjort bekendt med undersøgelsen og opfordret til at deltage i vingeindsamlingen. De jægere der ønsker at medvirke, får tilsendt specialkuverter og en vejledning med retningslinier for hvordan vingerne ønskes indsendt.

Vingeindsamlingen i jagtsæsonen 2001/02 omfattede 29 jagtbare arter hvoraf de 28 var knyttet til vådområder og havet; den sidste var skovsneppen.

Blandt de 29 arter har gråand, ederfugl, blichøne og skovsneppe selvstændige rubrikker i den officielle vildtudbyttestatistik, mens de resterende 25 arter er samlet i følgende fem grupper:

Andre svømmeænder:	spidsand, knarand, pibeand, skeand, krikand, atlingand.
Andre dykænder:	sortand, fløjsand, havlit, hvinand, taffeland, bjergand, troldand, stor skallesluger, toppet skallesluger.
Gæs:	grågås, sædgås, kortnæbbet gås, blisgås, canadagås.
Bekkasiner:	dobbeltbekkasin, enkeltbekkasin.
Måger:	sølvmåge, svartbag, sildemåge.

De resultater der opnås ved vingeindsamlingen, supplerer de oplysninger om jagtudbyttet som tilvejebringes via vildtudbyttestatistikken. De enkelte arters andele af det totale antal indsendte vinger giver f.eks. oplysninger om arternes jagtlige betydning. Da de indsendte vinger er forsynet med oplysning om dato og lokalitet for nedlæggelse, giver de også viden om hvornår og hvor i landet fuglene er nedlagt. Ud fra ken-

Tabel 1. Antal vinger indsendt fra jagtsæsonerne 2000/01 og 2001/02.
Number of wings received from the 2000/01 and 2001/02 hunting seasons.

Art - Species		Antal vinger - No. of wings	
		2000/2001	2001/2002
<i>Svømmeænder - Dabbling ducks</i>			
Gråand	<i>Anas platyrhynchos</i>	2.136	2.445
Spidsand	<i>Anas acuta</i>	155	233
Knarand	<i>Anas strepera</i>	12	13
Pibeand	<i>Anas penelope</i>	1.179	1.414
Skeand	<i>Anas clypeata</i>	43	78
Krikand	<i>Anas crecca</i>	1.725	2.005
Atlingand	<i>Anas querquedula</i>	3	4
<i>Svømmeænder i alt</i>			
<i>Total dabbling ducks</i>		5.253	6.192
<i>Dykænder - Diving ducks</i>			
Ederfugl	<i>Somateria mollissima</i>	1.762	1.936
Sortand	<i>Melanitta nigra</i>	66	70
Fløjsand	<i>Melanitta fusca</i>	43	48
Havlit	<i>Clangula hyemalis</i>	111	40
Hvinand	<i>Bucephala clangula</i>	439	470
Taffeland	<i>Aythya ferina</i>	14	21
Bjergand	<i>Aythya marila</i>	9	8
Troldand	<i>Aythya fuligula</i>	64	75
Stor skallesluger	<i>Mergus merganser</i>	19	34
Toppet skallesluger	<i>Mergus serrator</i>	68	66
<i>Dykænder & skalleslugere i alt</i>			
<i>Total diving ducks & mergansers</i>		2.595	2.768
Blishøne - Coot	<i>Fulica atra</i>	138	64
<i>Gæs - Geese</i>			
Grågås	<i>Anser anser</i>	151	158
Sædgås	<i>Anser fabalis</i>	0	9
Kortnæbbet gås	<i>Anser brachyrhynchus</i>	71	68
Blisgås	<i>Anser albifrons</i>	2	9
Canadagås	<i>Branta canadensis</i>	19	36
<i>Gæs i alt</i>			
<i>Total geese</i>		243	280
<i>Vadefugle - Waders</i>			
Dobbeltbekkasin	<i>Gallinago gallinago</i>	659	525
Enkeltbekkasin	<i>Lymnocyptes minimus</i>	99	92
Skovsneppe	<i>Scolopax rusticola</i>	1.117	1.039
<i>Vadefugle i alt</i>			
<i>Total waders</i>		1.875	1.656
<i>Måger - Gulls</i>			
Sølvmåge	<i>Larus argentatus</i>	118	168
Svartbag	<i>Larus marinus</i>	62	72
Sildemåge	<i>Larus fuscus</i>	2	2
<i>Måger i alt</i>			
<i>Total gulls</i>		182	242
<i>Alle arter i alt</i>			
<i>Total all species</i>		10.286	11.202

detegn på vingerne kan fuglenes køn og alder bestemmes, og disse informationer bruges til dels at belyse sammensætningen i køns- og aldersgrupper af jagtudbyttet af de enkelte arter, dels deres yngleresultat.

Der rettes en varm tak til de jægere som har bidraget med vinger. Uden deres samarbejde og interesse for undersøgelsen havde projektet ikke kunnet gennemføres. Der rettes også en varm tak til Danmarks Jægerforbund og Korsholm A/S for sponsoratet af 'Vingelotteriet' som de jægere der har sendt vinger til Kalø, automatisk deltager i.

[Tom side]

2 Materiale og metoder

Fra jagtsæsonen 2001/02 blev der i alt indsendt 11.202 vinger (Tabel 1). Det var 916 flere end i den foregående sæson. Der medvirkede i alt 410 jægere, og det var seks færre end året før. Af de 410 jægere havde hhv. 249 og 188 også sendt vinger ind i jagtsæsonerne 2000/01 og 1999/2000. Den geografiske fordeling af de medvirkende jægers bopæl fremgår af Figur 1. Der kom i jagtsæsonen 2001/02 161 nye jægere med i indsamlingen, mens 167 af de jægere der indsendte vinger i jagtsæsonen 2000/01, ikke indsendte vinger fra jagtsæsonen 2001/02. Det har medført mindre ændringer i den regionale fordeling af medvirkende jægere. Størst fremgang i antallet af deltagende jægere er sket fra Nordsjælland og Sønderjylland, mens størst tilbagegang er sket fra Vestjylland, Læsø, nordvest Sjælland og Lolland-Falster.

Rapporten omfatter de 29 arter af hvilke der blev indsamlet vinger i jagtsæsonen 2001/02. Ud for de enkelte arter er der i venstre margen angivet en række nøgletal som angiver antal af de følgende kategorier:

N: Antal indsendte vinger - *Number of wings received*

A: Antal gamle hanner - *Number of adult males*

B: Antal gamle hunner - *Number of adult females*

C: Antal unge hanner - *Number of juvenile males*

D: Antal unge hunner - *Number of juvenile females*

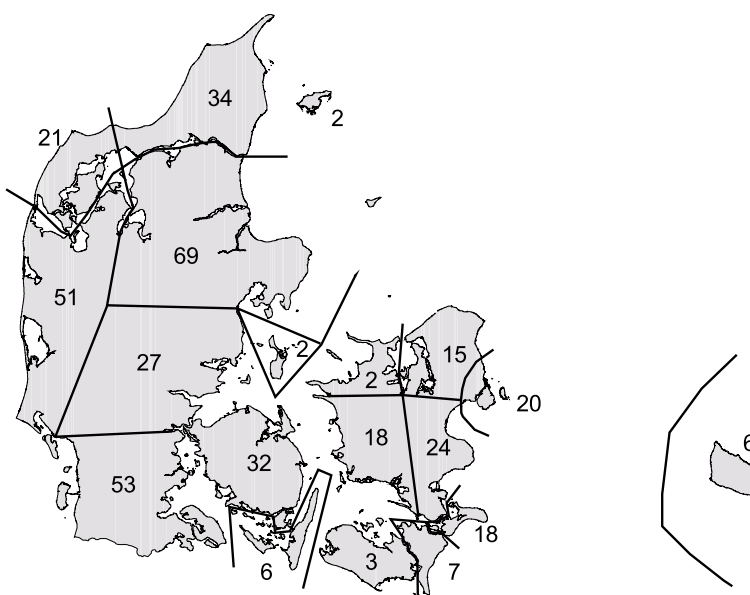
E: Antal gamle fugle - *Number of adult birds*

F: Antal ungfugle - *Number of juvenile birds*

G: Antal ubestemte - *Number of unaged or unsexed birds*

R: Antal ungfugle pr. gammel hun - *Number of juveniles per adult female*

S: Antal ungfugle pr. gammel fugl - *Number of juveniles per adult bird*

Figur 1. Bopælsfordeling af de 410 jægere der i jagtsæsonen 2001/02 sendte vinger ind til vingeundersøgelsen.
Distribution of domiciles of 410 wing-contributors during the 2001/02 hunting season.

For ænder er årets yngleresultat udtrykt som antal ungfugle pr. gammel hun da det er muligt på grundlag af vingernes udseende at bestemme både fuglenes køn og alder. For de øvrige arter (blishøne, gæs, vadefugle og måger) er yngleresultatet angivet som antal ungfugle pr. gammel fugl fordi det ud fra vingernes udseende for disse arter kun er muligt at bestemme fuglenes alder.

De anførte værdier for antal ungfugle pr. gammel hun/fugl kan ikke anvendes som et direkte udtryk for yngleresultatet, men kan anvendes som et indekstal der kan bruges til at sammenligne yngleresultaterne fra år til år. At yngleresultaterne udtrykkes som indekstal, skyldes at ungfugle generelt er lettere at nedlægge end gamle fugle, og deres andele i jagtudbyttet vil derfor oftest være forholdsvis større end deres andele rent faktisk har været i bestanden. Yngleresultaterne sammenlignes med tidligere års resultater (Clausager 1987-2001) og beskrives i forhold til disse ved følgende relative betegnelser:

over middel (over gennemsnit):	indekset for yngleresultatet er større end gennemsnitsindekset for de år hvor der er indsamlet vinger af den respektive art,
middel (gennemsnit):	indekset for yngleresultatet er på niveau med gennemsnitsindekset for de år hvor der er indsamlet vinger af den respektive art,
under middel (under gennemsnit):	indekset for yngleresultatet er mindre end gennemsnitsindekset for de år hvor der er indsamlet vinger af den respektive art.

For de arter hvoraf der er indsendt mere end 100 vinger, præsenteres kort som viser den geografiske fordeling af vingerne. Frem til og med jagtsæsonen 1999/2000 blev vingerne henført til et kvadrat på 25 x 25 km, men fra jagtsæsonen 2000/01 blev det ændret så de præcise lokaliteter for fuglenes nedlæggelsessteder nu angives (Fig. 2). I nogle tilfælde refererer de oplyste lokaliteter på havet til større områder som f.eks. Århus Bugt. I sådanne tilfælde er lokaliteten placeret i det angivne områdes centrum.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger er præsenteret for de arter hvoraf der er indkommet et tilstrækkeligt antal vinger. Den tidsmæssige fordeling sammenlignes med gennemsnittet af de tidligere års fordeling, og der er for dette gennemsnit tillige beregnet konfidensintervaller på 95% niveau. Hvis udbytteandelen for en delperiode således ligger uden for gennemsnitskurvens konfidensinterval, er der 95% sikkerhed for at der forekommer en reel afvigelse fra gennemsnittet. Ligger udbytteandelen derimod inden for gennemsnitskurvens konfidensinterval kan det ikke med sikkerhed afgøres om der forekommer en reel afvigelse fra gennemsnittet.

Som i de foregående jagtsæsoner blev der også i 2001/02 indsamlet oplysninger om hvilke jagtformer jægerne havde benyttet ved nedlæggelse af de fugle hvoraf de indsendte vinger. For 10.569 (94%) af de i alt 11.202 vinger som blev sendt ind i 2001/02 jagtsæsonen, var den anvendte jagtform oplyst. Den anvendte jagtform oplyses ved afkrydsning på et skema med alle almindeligt anvendte jagtformer anført. Har

*Figur 2. Nedlæggelseslokaliteter og antal indsendte vinger fra de enkelte lokaliteter i jagtsæsonen 2001/02.
Shooting sites for birds and number of wings from the specific sites sent in during the 2001/02 hunting season.*

en jæger benyttet en jagtform der ikke er anført på skemaet, anmodes jægeren om at beskrive den i en særlig rubrik.

I vildtudbyttestatistikken er en række af de arter hvoraf der indsamles vinger, slået sammen i grupper. De årlige udbytter af de enkelte arter fremgår således ikke direkte af statistikken. Ved at kombinere vingeindsamlingens resultater med vildtudbyttestatistikkenes udbyttetal kan jagtudbytterne af de enkelte arter beregnes. Det er gjort for jagtsæsonen 2000/01 på grundlag af de resultater der blev opnået ved vingeindsamlingen i den samme sæson, og som blev publiceret i sidste års vingerapport (Clausager 2001). At det er gjort for jagtsæsonen 2000/01 og ikke for jagtsæsonen 2001/02, skyldes at tallene for vildtudbyttet i jagtsæsonen 2001/02 først foreligger efter udgivelsen af denne rapport.

Af de 29 arter hvorfra der indsamles vinger, har gråand, ederfugl, blis-høne og skovsneppe deres egen rubrik på spørgeskemaet til vildtudbyttestatistikken, og udbyttet af disse fire arter opgøres direkte på grundlag af jægerens oplysninger. Jagtudbyttet af hver af de resterende 25 arter i de fem samlegrupper er beregnet ved at sammenholde artsfordelingen blandt de vinger inden for hver gruppe der er indsendt fra de enkelte amter med de respektive amters samlede udbytte af gruppens arter. Beregningerne er baseret på den forudsætning at der indsendes forholdsvis lige mange vinger af alle de arter der indgår i de enkelte grupper, og denne forudsætning synes at være opfyldt (Clausager 1994).

[Tom side]

3 Resultater

3.1 Ænder - Ducks

3.1.1 Gråand *Anas platyrhynchos* Mallard

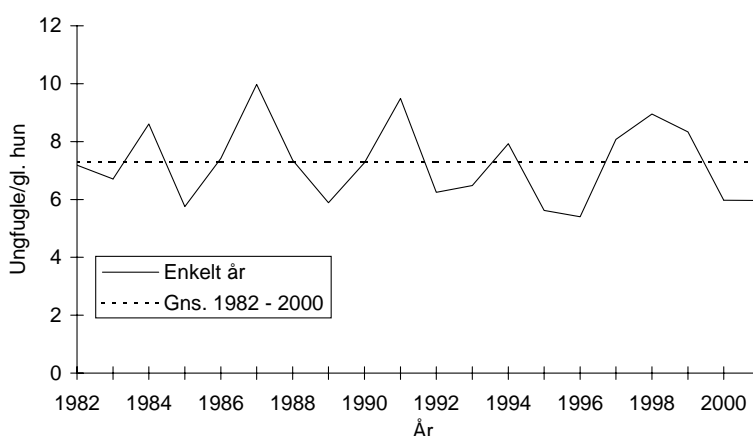
N: 2.445
A: 551
B: 271
C: 837
D: 785
G: 1

R: 6,0

Der blev indsendt i alt 2.445 gråandevinger. Det var 309 flere vinger end i jagtsæsonen i 2000/01. Antal ungfugle pr. gammel hun (6,0) viser at ynglesæsonen 2001 var under middel da gennemsnittet for de 19 foregående år var 7,3 ungfugle pr. gammel hun (Fig. 3).

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger (Fig. 4) viser at vingerne indkom fra hele landet, men fra bl.a. Midtsjælland, store dele af Lolland, Falster, Fyn, det centrale Midtjylland, Himmerland og Vendsyssel blev få vinger indsendt. At der fra en række områder kun indsendes få vinger af gråænder skyldes formodentligt at der i disse områder udsættes gråænder, og at jægerne igennem bl.a. opråb i jagtblade og Vildtinformation er gjort opmærksomme på at vinger af udsatte gråænder ikke er interessante i forbindelse med vingeindsamlingen.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger viser at der var væsentlig færre vinger fra de første halvanden måned af jagtsæsonen set i forhold til gennemsnittet af de foregående 19 sæsoner, mens antallet af indsendte vinger fra sidste halvdel af oktober og frem til jagtsæsonens afslutning var enten lig med eller over gennemsnittet (Fig. 5). De fleste vinger stammede fra gråænder nedlagt i første halvdel af september (18%), anden halvdel af oktober (18%) og anden halvdel af december (14%). Fra første halvdel af januar hvor gråand udelukkende må jages på fiskeriterritoriet, stammede 1,9% af vingerne.

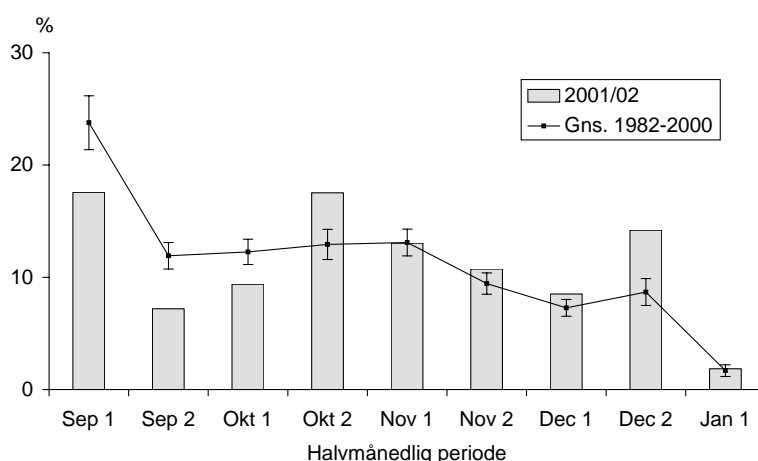

Figur 3. Antal ungfugle pr. gammel hun for gråand år for år og som gennemsnit for perioden 1982-2000.
Number of juveniles per adult female in mallard year by year and as a mean of the period 1982-2000.

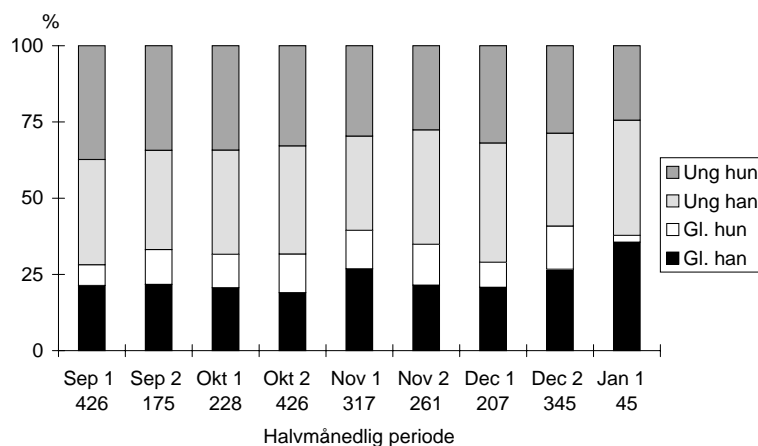

Figur 4. Geografisk fordeling af 2.445 indsendte vinger fra grænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 2,445 wings from mallards bagged during the 2001/02 hunting season.

Jagtudbyttets køns- og aldersmæssige sammensætning viser at andelen af gamle hanner, bortset fra første halvdel af november, lå på omkring 20% indtil midten af december. Herefter steg andelen, og i første halvdel af januar udgjorde de gamle hanner 36% af gråandeudbyttet i denne periode. Andelen af gamle hunner udgjorde fra sidste halvdel af september til udgangen af november 11-13% af udbyttet. I første halvdel af september udgjorde andelen af vinger fra gamle hunner 7%, og i første halvdel af januar 2%. Ungfuglenes andel faldt fra 72% i september til 62% i januar (Fig. 6).

Figur 5. Tidsmæssig fordeling af 2.431 vinger fra grænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.
Temporal distribution of 2,431 wings from mallards bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

Figur 6. Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af gråand gennem jagsæsonen 2001/02. Tallene under søjlerne angiver antallet af indsendte vinger fra de respektive halvmånedlige perioder.

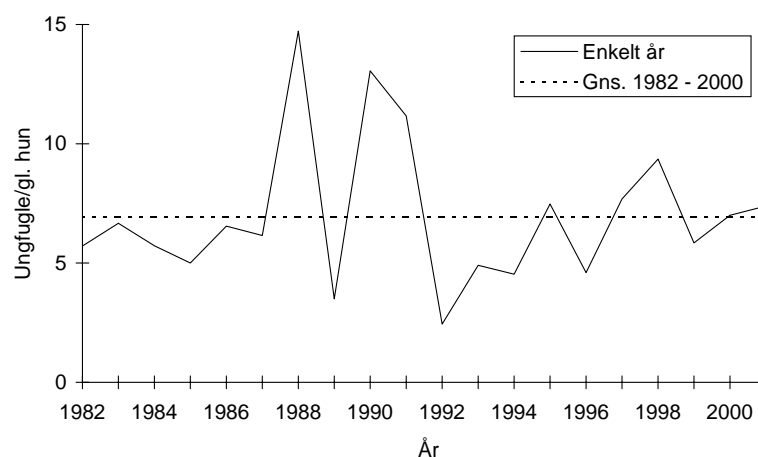
Sex and age composition of the mallard bag during the 2001/02 hunting season. The figures below the columns indicate the number of wings included for each fortnightly period.

3.1.2 Spidsand *Anas acuta* Pintail

N: 233
A: 39
B: 23
C: 83
D: 88
R: 7,4

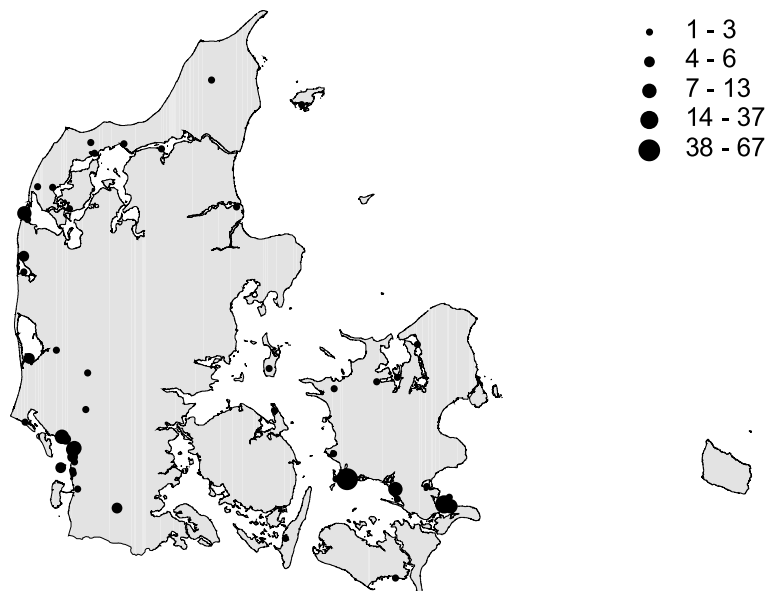
Antallet af indsendte spidsandevinger steg i forhold til jagsæsonen 2000/01 med 78 til i alt 233. Antal ungfugle pr. gammel hun (7,4) viser at ynglesæsonen 2001 var lidt over gennemsnittet for de foregående 19 år på 7,0 (Fig. 7).

De indsendte spidsandevinger kom fra kystnære egne i det sydvestlige Sjælland, Møn, Vadehavet, de vestjyske fjorde og den vestligste del af Limfjorden (Fig. 8).

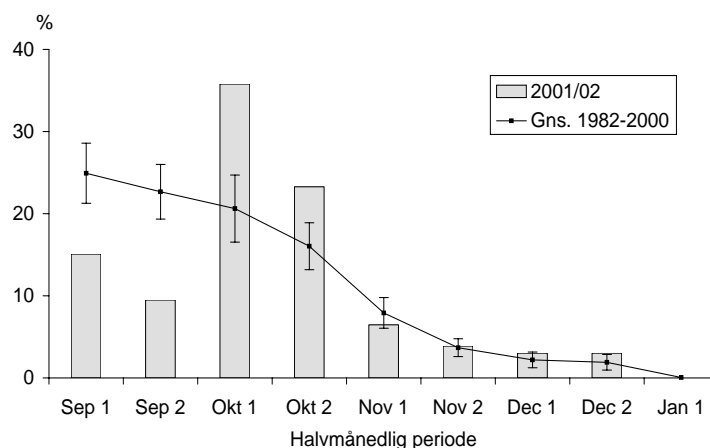
Figur 7. Antal ungfugle pr. gammel hun for spidsand år for år og som gennemsnit for perioden 1982-2000.

Number of juveniles per adult female in pintail year by year and as a mean of the period 1982-2000.

Figur 8. Geografisk fordeling af 233 indsendte vinger fra spidsænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 233 wings from pintails bagged during the 2001/02 hunting season.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger viser at spidsænderne ankom sent til Danmark i 2001; udbytteandelene i september var således kun ca. halvt så store som gennemsnittet af de foregående 19 år. Til gengæld var udbytteandelene i oktober næsten dobbelt så store som gennemsnittet (Fig. 9). For den resterende del af jagtsæsonen lå de halvmånedlige andele nær gennemsnittet. Der indkom ikke vinger fra spidsænder nedlagt i første halvdel af januar. Gamle hanner udgjorde 17% af udbyttet, gamle hunner 10% og ungfugle 73%.

Figur 9. Tidsmæssig fordeling af 232 vinger fra spidsænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.
Temporal distribution of 232 wings from pintails bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

3.1.3 Knarand *Anas strepera* Gadwall

N: 13
A: 1
B: 0
C: 4
D: 8

Der blev fra jagtsæsonen 2001/02 indsendt 13 vinger af knarand; seks vinger stammede fra Sjælland, tre fra Lolland-Falster og fire fra Fyn med omliggende øer. De 13 knarandevinger fordelte sig med 10 fra fugle nedlagt i september og én i hver af månederne oktober, november og december.

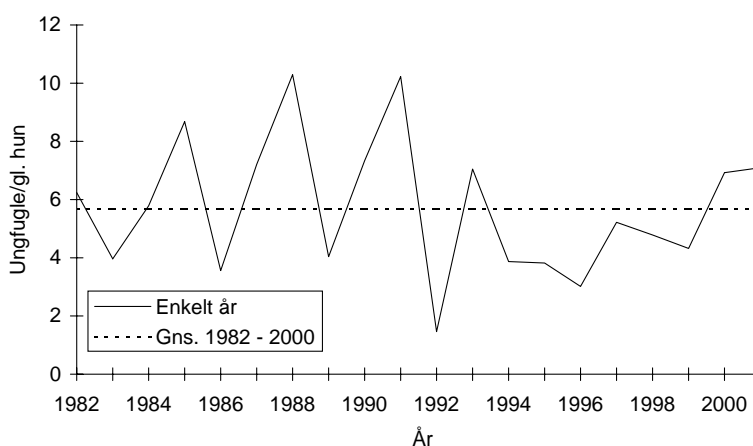
3.1.4 Pibeand *Anas penelope* Wigeon

N: 1.414
A: 245
B: 144
C: 519
D: 506
R: 7,1

Antallet af indsendte pibeandevinger steg i forhold til jagtsæsonen 2000/01 med 235 til i alt 1.414. Antal ungfugle pr. gammel hun (7,1) viser at ynglesæsonen 2001 var over gennemsnittet (5,7) for de foregående 19 år (Fig. 10).

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger (Fig. 11) viser at pibeænderne næsten udelukkende blev nedlagt i kystnære egne, men enkelte vinger var fra fugle der var nedlagt i søer inde i landet. De fleste af de indsendte vinger stammede fra fugle der var nedlagt på Læsø, i Limfjordsegnene, de vestjyske fjorde, Vadehavet, Odense Fjord, Holbæk Fjord, det sydvestlige Sjælland og Møn.

Den tidsmæssige fordeling af indsendte pibeandevinger viser at pibeænderne i efteråret 2001 kom senere til Danmark end sædvanligt; andelen af vinger fra september var således lavere end gennemsnittet af de foregående 19 år, mens andelen fra november var større (Fig. 12). Der indkom to vinger fra pibeænder der var skudt i januar.

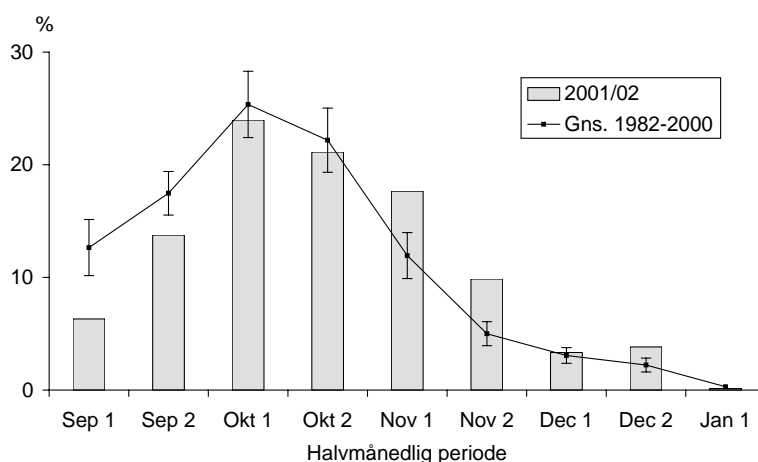

Figur 10. Antal ungfugle pr. gammel hun for pibeand år for år og som gennemsnit for perioden 1982-2000.
Number of juveniles per adult female in wigeon year by year and as a mean of the period 1982-2000.

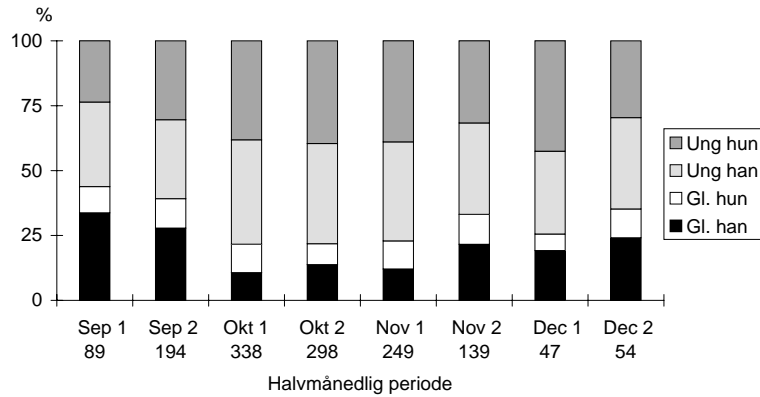

Figur 11. Geografisk fordeling af 1.414 indsendte vinger fra pibeænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 1,414 wings from wigeons bagged during the 2001/02 hunting season.

Den køns- og aldersmæssige fordeling af jagtudbyttet (Fig. 13) viser at andelen af gamle hanner var størst i begyndelsen af jagtsæsonen (34%) og efter midten af november (20-25%). Udbyttet af gamle hunner lå temmelig konstant omkring 10% i de halvmånedlige perioder. Ungfugleandelen var mindst i begyndelsen af september (56%) hvorefter den steg til 78% i oktober og første halvdel af november. Derefter faldt den igen og udgjorde i sidste halvdel af december 65%.

Figur 12. Tidsmæssig fordeling af 1.410 vinger fra pibeænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.
Temporal distribution of 1,410 wings from wigeons bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

Figur 13. Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af pibeand gennem jagtsæsonen 2001/02. Tallene under søjlerne angiver antallet af indsendte vinger fra de respektive halvmånedlige perioder.
Sex and age composition of the widgeon bag during the 2001/02 hunting season. The figures below the columns indicate the number of wings included for each fortnightly period.

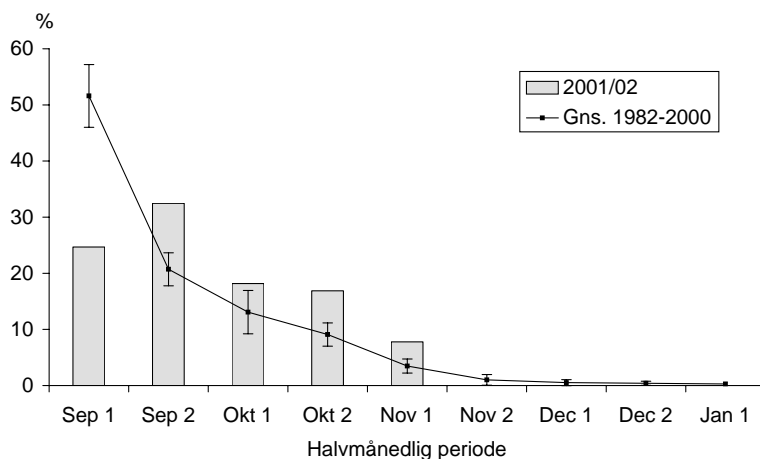
3.1.5 Skeand *Anas clypeata* Shoveler

N: 78
 A: 8
 B: 5
 C: 24
 D: 41

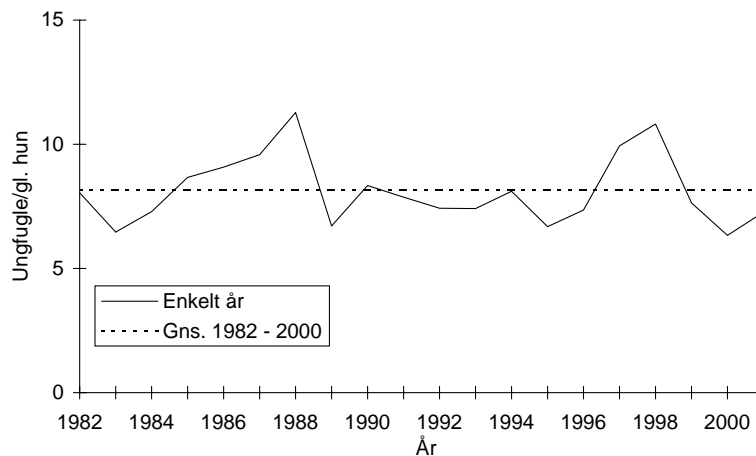
Fra jagtsæsonen 2001/02 blev der i alt indsendt 78 vinger af skeand. Det var 35 flere end i den foregående sæson. Aldersfordelingen blandt de indsendte vinger antyder en god ynglesæson for skeand i 2001, men vurderingen må tages med forbehold på grund af det forholdsvist beskedne antal indkomne vinger.

De indsendte vinger kom især fra Møn og det sydvestlige Sjælland, Vadehavsområdet og Ringkøbing Fjord.

Den tidsmæssige fordeling viser at mens andelen af vinger fra første halvdel af september kun var halvt så stor som gennemsnittet af de 19 foregående jagtsæsoner (Fig. 14), så var den fra sidste halvdel af september til og med første halvdel af november større. De senest indsendte skeandevinger kom fra fugle der var skudt den 7. november.

Figur 14. Tidsmæssig fordeling af 77 vinger fra skeænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.
Temporal distribution of 77 wings from shovelers bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

*Figur 15. Antal ungfugle pr. gammel hun for krikand år for år og som gennemsnit for perioden 1982-2000.
Number of juveniles per adult female in teal year by year and as a mean of the period 1982-2000.*

3.1.6 Krikand *Anas crecca* Teal

N: 2.005

A: 274

B: 209

C: 800

D: 719

G: 3

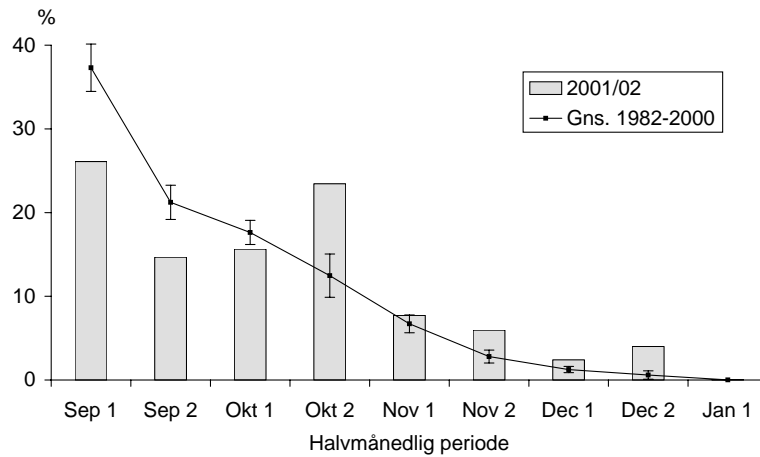
R: 7,3

Der indkom i alt 2.005 krikandevinger fra jagtsæsonen 2001/02. Det var 280 flere end i den foregående jagtsæson. Antallet af ungfugle pr. gammel hun (7,3) antyder at yngleresultatet i 2001 var under middel da gennemsnittet for de sidste 19 år var 8,2 (Fig. 15).

De fleste vinger stammede fra fugle der var nedlagt i Limfjordssegnene, de vestjyske fjorde, Vadehavsegnene, Sønderjylland, Roskilde Fjord området, Holbæk-Kalundborg området, det sydlige og sydvestlige Sjælland samt omkring Møn (Fig. 16). Der blev indsendt relativt få krikandevinger fra Fyn og Lolland-Falster.

*Figur 16. Geografisk fordeling af 2.005 indsendte vinger fra krikandænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 2,005 wings from teals bagged during the 2001/02 hunting season.*

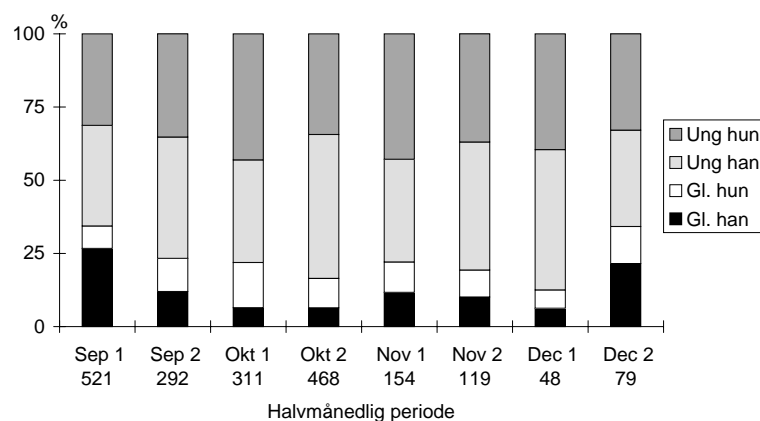

Figur 17. Tidsmæssig fordeling af 1.996 vinger fra krikænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.

Temporal distribution of 1,996 wings from teals bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

Den tidsmæssige fordeling viser at krikænderne i efteråret 2001 kom senere til Danmark end sædvanligt. Andelene af vinger fra september og første halvdel af oktober var mindre end gennemsnittet for de foregående 19 år, mens andelen for sidste halvdel af oktober derimod var næsten dobbelt så stor som gennemsnittet (Fig. 17). Det milde efterår medførte at krikænderne blev i landet i længere tid end sædvanligt, og andelene af indsendte vinger fra fugle nedlagt i sidste halvdel af november og hele december var større end gennemsnittet for de foregående 19 år. Fra januar indkom der kun én krikandevinge.

Andelen af gamle hanner var størst i første halvdel af september (27%) og sidste halvdel af december (22%). I den mellemliggende periode var

Figur 18. Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af krikand gennem jagtsæsonen 2001/02. Tallene under søjlerne angiver antallet af indsendte vinger fra de respektive halvmånedlige perioder.

Sex and age composition of the teal bag during the 2001/02 hunting season. The figures below the columns indicate the number of wings included for each fortnightly period.

de halvmånedlige andele 6-12% (Fig. 18). Andelen af gamle hunner var størst i første halvdel af oktober (15%) og mindst i første halvdel af december (6%). Ungfuglene dominerede udbyttet af krikand gennem hele jagtsæsonen og udgjorde 66-87% af delperiodernes udbytte.

3.1.7 Atlingand *Anas querquedula* Garganey

N: 4

D: 4

Der indkom fire vinger af atlingand, og de stammede alle fra unge hunner. De fire fugle var nedlagt på Sjælland, Langeland og i Thy. Den senest nedlagte atlingand var fra 17. november, og det er usædvanligt sent da atlingandens efterårstræk forekommer så tidligt at alle fugle sædvanligvis vil have forladt Danmark ved udgangen af oktober.

3.1.8 Ederfugl *Somateria mollissima* Eider

N: 1.936

A: 1.014

B: 352

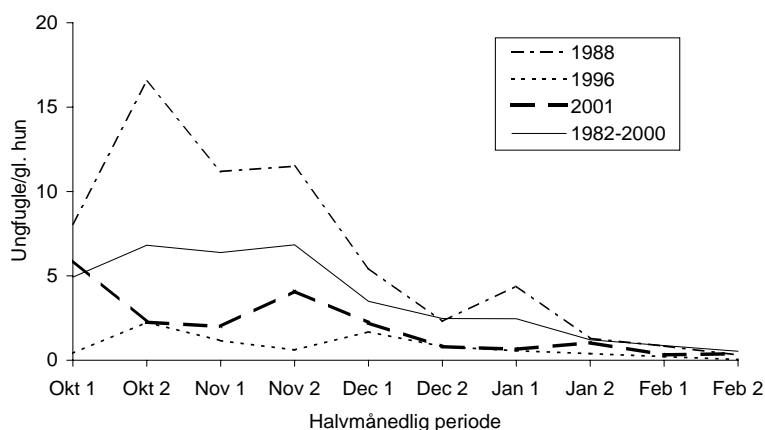
C: 333

D: 218

G: 19

R: 1,6

Antallet af indsendte ederfuglevinger steg i forhold til jagtsæsonen 2000/01 med 174 vinger til i alt 1.936. I foråret 2001 ramte en bakterieinfektion (fuglekolera) ynglekolonier af ederfugle i bl.a. Stavns Fjord på Samsø og på Orø i Isefjord, og mange fugle døde. Under hensyntagen til ederfuglebestandene i de berørte områder blev der indført særfredning af gamle hunner og ungfugle i de to EF-fuglebeskyttelsesområder, Stavns Fjord og Horsens Fjord - Endelave samt i Isefjord fra 1. oktober til 15. november 2001. Aldersfordelingen af ederfuglevingerne viser at ynglesæsonen for ederfugl i 2001 var under middel i forhold til gennemsnittet for de foregående 19 år (Fig. 19). Sygdomsudbruddet i flere danske ynglekolonier har utvivlsomt været medvirkende til dette.

Figur 19. Tidsmæssig fordeling af antal unge ederfugle pr. gammel hun i jagtudbyttet.

1988: højeste registrerede indeks.

1996: laveste registrerede indeks.

2001: indeks for jagtsæsonen 2001/02.

1982-2000: Gennemsnitsindeks for jagtsæsonerne 1982/83-2000/01.

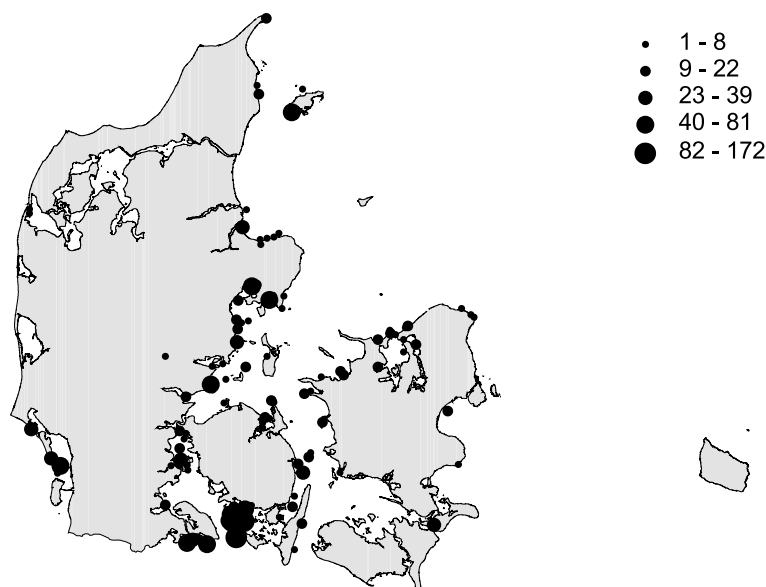
Temporal distribution of the number of juvenile eiders per adult female in the bag.

1988: highest recorded index.

1996: lowest recorded index.

2001: index of the 2001/02 hunting season.

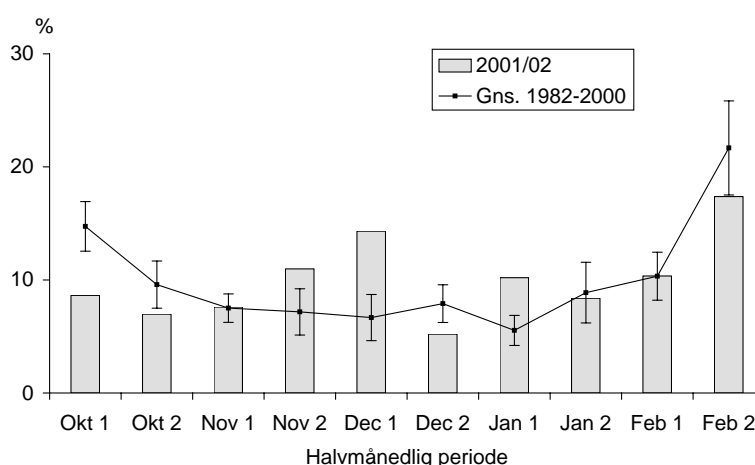
1982-2000: mean index of the hunting seasons 1982/83 - 2000/01.

Figur 20. Geografisk fordeling af 1.936 indsendte vinger fra ederfugle der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 1,936 wings from eiders bagged during the 2001/02 hunting season.

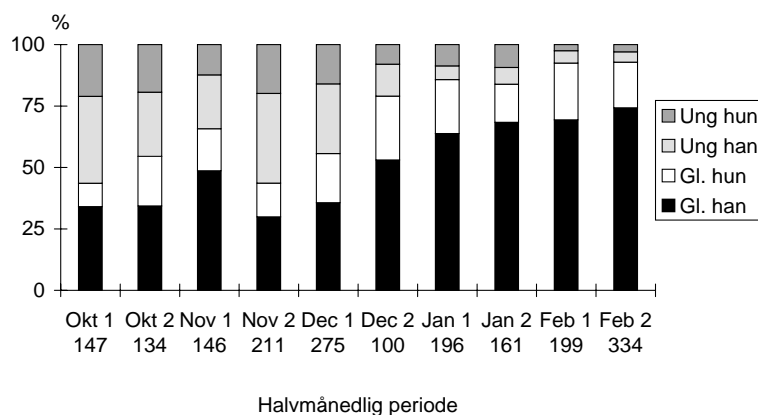
Den geografiske fordeling af de indsendte vinger (Fig. 20) viser at ederfuglene især blev nedlagt i det Sydfynske Øhav og den vestligste del af Østersøen, i Lillebælt, det sydvestlige Kattegat, syd for Djursland, i Vadehavet samt ved Læsø. Der blev ikke indsendt vinger af ederfugle nedlagt omkring Lolland-Falster og Bornholm.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger viser at der blev indsendt relativt færre vinger af ederfugle nedlagt i oktober end gennemsnittet for den tilsvarende periode i de foregående 19 år (Fig. 21). En del af forklaringen på dette kan være den særfredning som blev indført i de omtalte områder. Andelen af vinger fra sidste halvdel af november,

Figur 21. Tidsmæssig fordeling af 1.922 vinger fra ederfugle der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.

Temporal distribution of 1,922 wings from eiders bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

Figur 22. Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af ederfugl gennem jagtsæsonen 2001/02. Tallene under søjlerne angiver antallet af indsendte vinger fra de respektive halvmånedlige perioder.

Sex and age composition of the eider bag during the 2001/02 hunting season. The figures below the columns indicate the number of wings included for each fortnightly period.

første halvdel af december og første halvdel af januar var derimod større end gennemsnittet for de foregående 19 år, mens den i sidste halvdel af februar var lavere. Disse afvigelser fra gennemsnittet må for en stor del tilskrives vejrforholdene i jagtsæsonen.

Af jagtudbyttets køns- og aldersmæssige fordeling (Fig. 22) fremgår det at andelen af gamle hanner indtil midt i december udgjorde 30-35%, dog med undtagelse af første halvdel af november hvor 49% var gamle hanner. Fra sidste halvdel af december og til udgangen af februar steg andelen af gamle hanner fra 53 til 74%. Andelen af gamle hunner var i første halvdel af oktober 9%, og det kan have været forårsaget af den omtalte særfredning. I de efterfølgende halvmånedlige delperioder udgjorde de gamle hunner 14-26%. Ungfuglenes andel af udbyttet svingede mellem 34 og 56% indtil midten af december; derefter faldt den markant, og i februar udgjorde ungfuglene 7% af ederfugleudbyttet i denne måned.

3.1.9 Sortand *Melanitta nigra* Common scoter

N: 70
A: 49
B: 12
C: 6
D: 3

Der indkom 70 sortandevinger fra jagtsæsonen 2001/02; det var fire mere end i den foregående sæson. På grund af det beskedne antal indsendte vinger kan yngleresultatet ikke vurderes.

Hovedparten af de indsendte vinger stammede fra sortænder nedlagt i de dele af Kattegat der ligger mellem Djursland og Mariager Fjords udløb, Århus Bugt samt den vestligste del af Østersøen. De fleste sortænder blev nedlagt i oktober (37%). Gamle hanner udgjorde 70% af jagtsæsonens udbytte, mens gamle hunner udgjorde 17% og ungfugle 13%.

3.1.10 Fløjsand *Melanitta fusca* Velvet scoter

N: 48
A: 33
B: 4
C: 2
D: 9

Fra jagtsæsonen 2001/02 indsendtes 48 vinger af fløjsand, og det var fem flere end i den foregående jagtsæson. Hovedparten af vingerne stammede fra fugle der var nedlagt i Kattegat ud for Mariager Fjords udmunding, i Ebeltoft Vig og Sejerø Bugt. Næsten halvdelen blev nedlagt i oktober og kun en enkelt fugl i januar.

3.1.11 Havlit *Clangula hyemalis* Long-tailed duck

N: 40
A: 28
B: 7
C: 4
D: 1

Fra jagtsæsonen 2001/02 indsendtes i alt 40 havlitvinger. Det var mere end en halvering i forhold til den foregående sæson. Den geografiske fordeling viser at næsten alle vinger stammede fra fugle der var nedlagt i de syddanske farvande. Havlitten ankommer sent til de danske farvande hvorfor arten nedlægges sent i jagtsæsonen. Således stammede 65% af vingerne fra fugle der var nedlagt i januar.

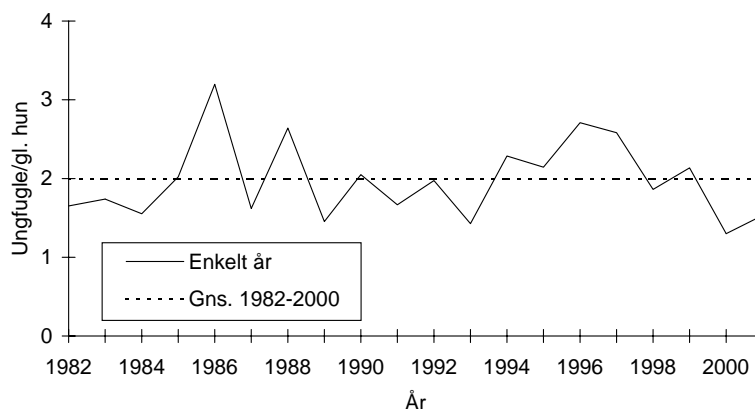
3.1.12 Hvinand *Bucephala clangula* Goldeneye

N: 470
A: 136
B: 124
C: 80
D: 110
G: 20
R: 1,5

Antallet af indsendte hvinandevinger fra jagtsæsonen 2001/02 steg med 31 i forhold til den foregående jagtsæson. Antallet af ungfugle pr. gammel hun (1,5) viser at ynglesæsonen i 2001 var under middel da gennemsnittet for de foregående 19 år var 2,0 (Fig. 23).

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger (Fig. 24) viser at de fleste hvinænder blev nedlagt i de centrale og vestlige dele af Limfjorden, i de øst- og vestjyske fjorde, ved Nordfyn og i Odense Fjord.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger viser at hvinænderne ankom senere til Danmark end sædvanligt da udbytteandelene i oktober var lavere end gennemsnittet for de foregående 19 år (Fig. 25).

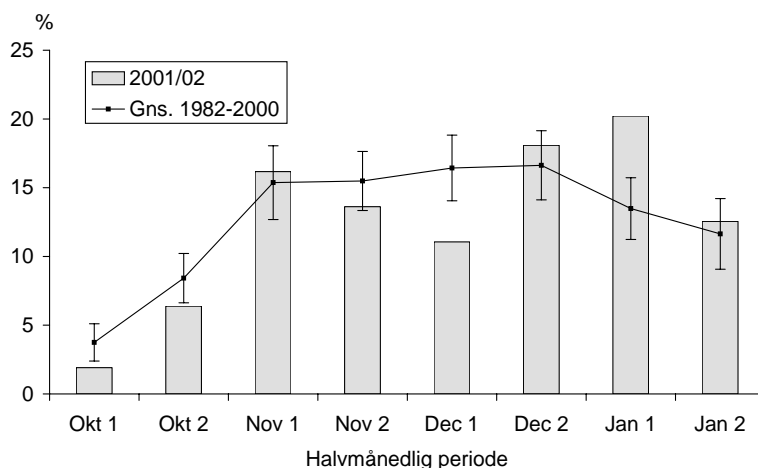
Figur 23. Antal ungfugle pr. gammel hun for hvinand år for år og som gennemsnit for perioden 1982-2000.
Number of juveniles per adult female in goldeneye year by year and as a mean of the period 1982-2000.

*Figur 24. Geografisk fordeling af 470 indsendte vinger fra hvinænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 470 wings from goldeneyes bagged during the 2001/02 hunting season.*

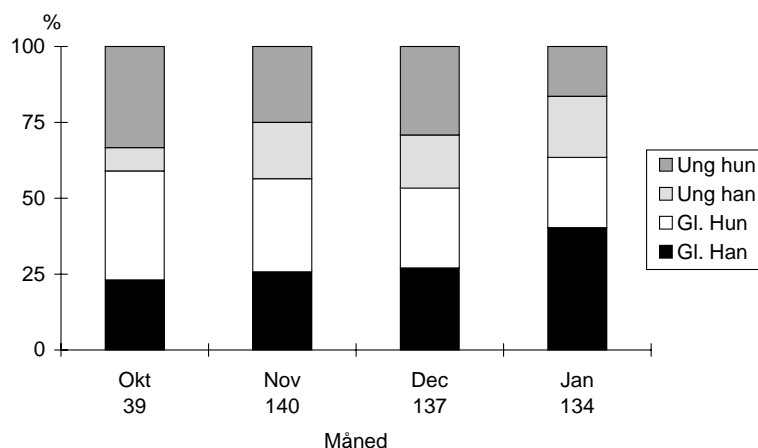
Også i sidste halvdel af november og første halvdel af december var udbytteandelene mindre end gennemsnittene, hvorimod andelen var større end gennemsnittet i første halvdel af januar.

Af jagtudbyttets køns- og aldersmæssige sammensætning (Fig. 26) fremgår det at andelen af gamle hanner var jævnt stigende fra 23% i oktober til 40% i januar. Omvendt faldt andelen af gamle hunner jævnt fra 36% i oktober til 23% i januar. Ungfugleandelen var næsten konstant i jagtsæsonens første tre måneder (41-47%) hvorefter den faldt til 37% i januar.

Figur 25. Tidsmæssig fordeling af 470 vinger fra hvinænder der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1982-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.

Temporal distribution of 470 wings from goldeneyes bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1982-2000 with 95% confidence intervals indicated.

Figur 26. Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af hvin- and gennem jagtsæsonen 2001/02. Tallene under søjlerne angiver antallet af indsendte vinger fra de respektive månedlige perioder.

Sex and age composition of the goldeneye bag during the 2001/02 hunting season. The figures below the columns indicate the number of wings included for each monthly period.

3.1.13 Taffeland *Aythya ferina* Pochard

N: 21
A: 12
B: 4
C: 4
D: 1

Fra jagtsæsonen 2001/02 indkom 21 vinger af taffeland. Det var syv mere end i den foregående jagtsæson. Det lille antal vinger antyder at taffeland i jagtlig henseende spiller en underordnet rolle. De 21 vinger stammede fra fugle der var nedlagt spredt i landet, og de fleste blev nedlagt i begyndelsen af jagtsæsonen.

3.1.14 Bjergand *Aythya marila* Scaup

N: 8
A: 1
C: 6
D: 1

Fra jagtsæsonen 2001/02 blev otte vinger af bjergand indsendt. Det lille antal vinger antyder at bjergand i jagtlig henseende spiller en underordnet rolle. Af de otte vinger kom én fra Sjælland, én fra Læsø og seks fra Jylland. Vingerne stammede fra fugle der var nedlagt spredt hen igennem hele jagtsæsonen.

3.1.15 Trolldand *Aythya fuligula* Tufted duck

N: 75
A: 18
B: 17
C: 20
D: 20

Fra jagtsæsonen 2001/02 indsendtes 75 trolldandevinger, og det var 11 flere end året før. Det lille antal vinger antyder at trolldand i jagtlig henseende efterhånden spiller en underordnet rolle.

De 75 trolldandevinger indkom spredt fra hele landet med flest fra Randers Fjord - Grund Fjord området. Den tidsmæssige fordeling af vingerne viser at de fleste blev nedlagt i første halvdel af januar (27%), mens færrest blev nedlagt i anden halvdel af januar (3%).

3.1.16 Stor skallesluger *Mergus merganser* Goosander

N:	34	Der blev i alt indsendt 34 vinger af stor skallesluger i jagtsæsonen 2001/02. Det var næsten en fordobling i forhold til den foregående jagtsæson. Alle vinger stammede fra fugle der var nedlagt i Jylland, og hovedparten kom fra de vestjyske fjorde, de centrale dele af Limfjorden og Grund Fjord. Af de 34 fugle blev fem nedlagt i november, 19 i december og 10 i januar.
A:	24	
B:	4	
C:	4	
D:	2	

Stor skallesluger har i jagtlig henseende altid spillet en underordnet rolle. Arten har siden 1986 været særfredet i de tre syddanske amter (Storstrøm, Fyn og Sønderjylland) og i de dele af fiskeriterritoriet der ligger syd for breddegraden 55°40' N. Særfredningen er gennemført af hensyn til den lille danske ynglebestand.

3.1.17 Toppet skallesluger *Mergus serrator* Red-breasted merganser

N:	66	Fra jagtsæsonen 2001/02 blev i alt indsendt 66 vinger af toppet skallesluger. Det var to færre end i den foregående jagtsæson. Arten har på grund af forvekslingsmulighed med stor skallesluger været særfredet siden 1990 i Storstrøms, Fyns og Sønderjyllands Amter og i dele af fiskeriterritoriet for at tilgodese den lille danske ynglebestand af stor skallesluger.
A:	28	
B:	8	
C:	17	
D:	13	

På grund af det begrænsede antal indsendte vinger er det ikke muligt at vurdere yngleresultatet i 2001.

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger viser at hovedparten af vingerne stammede fra fugle der var nedlagt i Limfjordsområdet og i Skælskørområdet på Sjælland.

Vingerne fordelte sig tidsmæssigt med 27% fra oktober, 26% fra november, 30% fra december og 17% fra januar. Gamle hanner udgjorde 42%, gamle hunner 12% og ungfugle 46% af udbyttet.

3.2 Blishøne *Fulica atra* - Coot

N:	64	Antallet af indsendte vinger af blishøne fra jagtsæsonen 2001/02 blev mere end halveret i forhold til den foregående sæson. På grund af det beskedne antal indsendte vinger kan yngleresultatet ikke vurderes.
E:	15	
F:	49	

De indsendte vinger kom fra den sydlige halvdel af landet, og de fleste kom fra Lolland/Falster-området. Den tidsmæssige fordeling af vingerne viser at blishønsene blev nedlagt relativt jævnt hen igennem jagtsæsonen.

3.3 Gæs - Geese

3.3.1 Grågæs *Anser anser* Greylag goose

N: 158

E: 101

F: 54

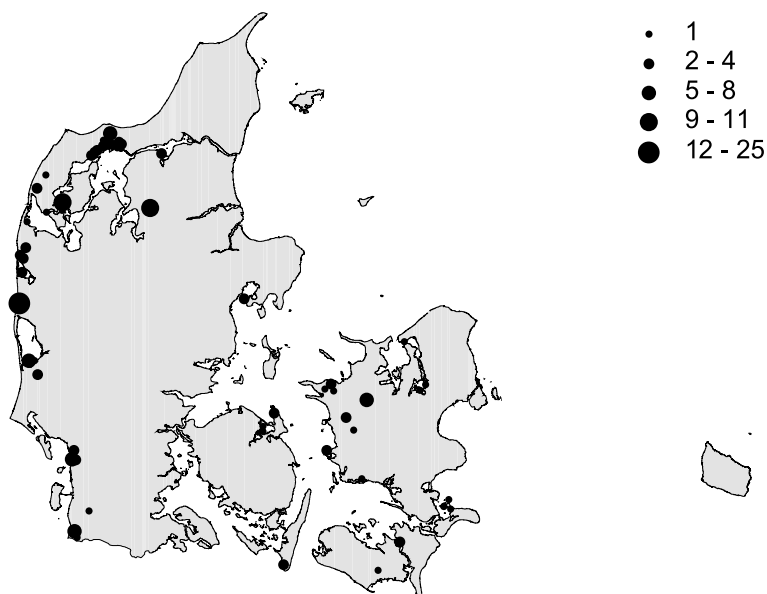
G: 3

S: 0,5

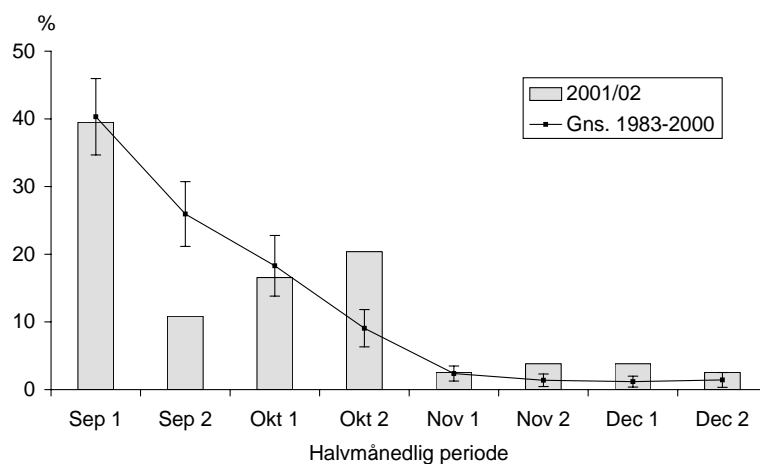
Der blev i alt indsendt 158 vinger/halefjer fra grågæs i jagtsæsonen 2001/02. Det var syv flere end i den foregående jagtsæson. Et antal ungfugle pr. gammel fugl på 0,5 antyder, at ynglesæsonen i 2001 var lidt under middel (0,65 ungfugl pr. gammel fugl i gennemsnit for perioden 1984-2000).

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger/halefjer viser at de fleste stammede fra grågæs der var nedlagt omkring den vestlige del af Limfjorden, ved de vestjyske fjorde, ved Vadehavet samt i Vestsjælland (Fig. 27). Fordelingen afspejler ikke de reelle forhold da det fra vildtudbyttestatistikken vides at omkring halvdelen af grågæssene nedlægges på Øerne.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger/halefjer viser at grågæssene blev i Danmark i længere tid end sædvanligt. Således var andelen af nedlagte grågæs for sidste halvdel af oktober mere end dobbelt så stor som gennemsnittet for de foregående 18 år (Fig. 28). Også fra sidste halvdel af november og fra hele december indkom der relativt flere vinger end gennemsnitsandelene for de tidligere år.

Figur 27. Geografisk fordeling af 158 indsendte vinger/halefjer fra grågæs der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 158 wings/tail feathers from greylag geese bagged during the 2001/02 hunting season

Figur 28. Tidsmæssig fordeling af 157 vinger/halefjer fra grågæs der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1983-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.

Temporal distribution of 157 wings/tail feathers from greylag geese bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1983-2000 with 95% confidence intervals indicated.

3.3.2 Sædgås *Anser fabalis* Bean goose

N: 9
E: 7
F: 2

Der blev indsendt ni vinger/halefjer af sædgæs; de tre stammede fra Sjælland, én fra Lolland og fem fra Jylland. De otte var nedlagt i december og én i oktober.

3.3.3 Kortnæbbet gås *Anser brachyrhynchus* Pink-footed goose

N: 68
E: 36
F: 31

Der indkom 68 vinger/halefjer af kortnæbbet gås. Det var tre flere end i den foregående jagtsæson. Alle kortnæbbede gæs undtagen én blev nedlagt i Thy, Han Herred, Vestjylland og ved Vadehavet, mens den sidste blev nedlagt ved Aså-Gerå på Vendsyssels østkyst. Af de indsendte vinger/halefjer stammede 80% fra fugle der var nedlagt i oktober.

3.3.4 Blisgås *Anser albifrons* White-fronted goose

N: 9
E: 2
F: 7

På grund af sin sporadiske forekomst i Danmark nedlægges blisgåsen i et meget lille antal. Fra jagtsæsonen 2001/02 indkom der ni vinger hvoraf én var nedlagt i Højer-området i det sydvestligste Jylland og resten var nedlagt på Sjælland og Lolland-Falster. Én fugl var fra oktober, én fra november og syv fra december.

3.3.5 Canadagås *Branta canadensis* Canada goose

N: 36
E: 29
F: 7

Der blev i alt indsendt 36 vinger af Canadagås. Det var næsten dobbelt så mange som i den foregående jagtsæson. Af disse vinger stammede 21 fra fugle der var nedlagt i Jylland, én fra Fyn, ni fra Sjælland, én fra Møn og fire fra Lolland. De 27 af gæssene var nedlagt i sidste halvdel af december og de ni var nedlagt i den øvrige del af jagtsæsonen bortset fra september hvorfra ingen vinger stammede.

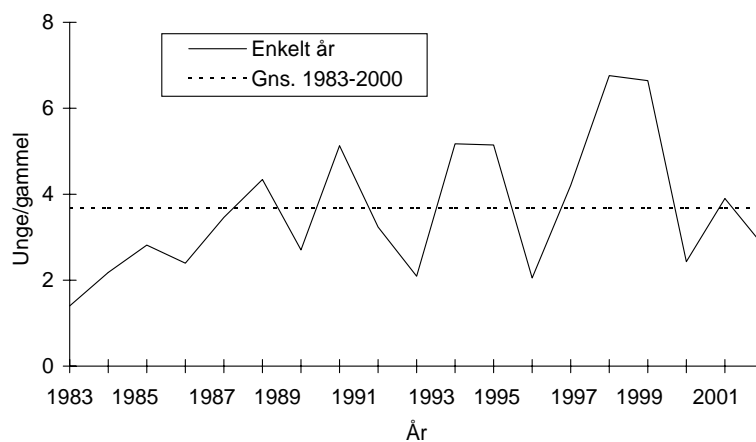
3.4 Vadefugle - Waders

3.4.1 Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago* Common snipe

N: 525
E: 135
F: 384
G: 6
S: 2,8

Fra jagtsæsonen 2001/02 blev i alt indsendt 525 vinger fra dobbeltbekkasin. Det var en tilbagegang på 134 i forhold til den foregående jagtsæson. Aldersfordelingen af de indsendte vinger var 2,8 ungfugle pr. gammel fugl, og det indikerer at ynglesæsonen i 2001 var under middel, da gennemsnittet for de foregående 18 år var 3,7 (Fig. 29).

Den geografiske fordeling viser at hovedparten af vingerne kom fra lokaliteter omkring de centrale og vestlige dele af Limfjorden, de vestjyske fjorde og Vadehavsområdet. Fra de resterende dele af Jylland, Sjælland og Lolland indkom få vinger og fra Fyn, Falster, Møn og Bornholm indkom ingen (Fig. 30). Denne fordeling afspejler den geografiske fordeling af det samlede jagtudbytte af bekkasiner hvoraf omkring 90% nedlægges i Jylland og ca. 10% på Øerne.

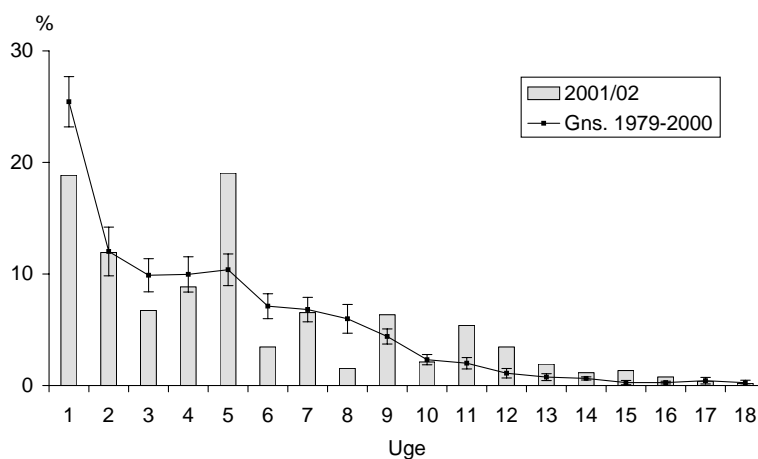
Figur 29. Antal ungfugle pr. gammel dobbeltbekkasin år for år og som gennemsnit for perioden 1983-2000.

Number of juveniles per adult in common snipe year by year and as a mean of the period 1983-2000.

*Figur 30. Geografisk fordeling af 525 indsendte vinger fra dobbeltbekkasiner der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 525 wings from common snipes bagged during the 2001/02 hunting season.*

De indsendte vinger af dobbeltbekkasiner viser at der fra første uge af september indkom forholdsvis færre vinger end gennemsnittet for de foregående 21 år, mens andelen fra uge 5 (29. september - 5. oktober) var næsten dobbelt så stor som gennemsnittet (Fig. 31). Så sent som i midten og slutningen af november (uge 11-13) blev der nedlagt temmelig mange dobbeltbekkasiner (5,4-1,9% mod gennemsnitligt 2,0-0,8%).

*Figur 31. Tidsmæssig fordeling af 520 vinger fra dobbeltbekkasiner der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1979-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller. Uge 1 = 1-7. september, uge 2 = 8-14. september, etc.
Temporal distribution of 520 wings from common snipes bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1979-2000 with 95% confidence intervals indicated. Uge 1 (week 1) = 1-7 September, uge 2 = 8-14 September, etc.*

3.4.2 Enkeltbekkasin *Lymnocyptes minimus* Jack snipe

N: 92

G: 92

Fra jagtsæsonen 2001/02 indkom i alt 92 vinger af enkeltbekkasin. Det var syv færre end i den foregående jagtsæson. Den geografiske fordeling viser at 82 af vingerne stammede fra fugle der var nedlagt i Jylland, især fra områder omkring Limfjorden og de vestjyske fjorde, samt fra en lokalitet i Sønderjylland og en nær Ebeltoft. Fra Læsø indkom én vinge, fra Fyn to vinger fra samme lokalitet, fra Langeland fire vinger fra samme lokalitet og fra Sjælland tre vinger fra hver sin lokalitet.

Den tidsmæssige fordeling viser at enkeltbekkasins træk gennem Danmark i efteråret 2001 foregik senere end sædvanligt og først kulminerede i sidste halvdel af oktober (uge 7-8), mens gennemsnittet for de foregående 21 år viser en kulmination i første halvdel af oktober (uge 5-6; Fig. 32). Den tidligst nedlagte enkeltbekkasin var fra den 14. september.

3.4.3 Skovsneppe *Scolopax rusticola* Woodcock

N: 1.039

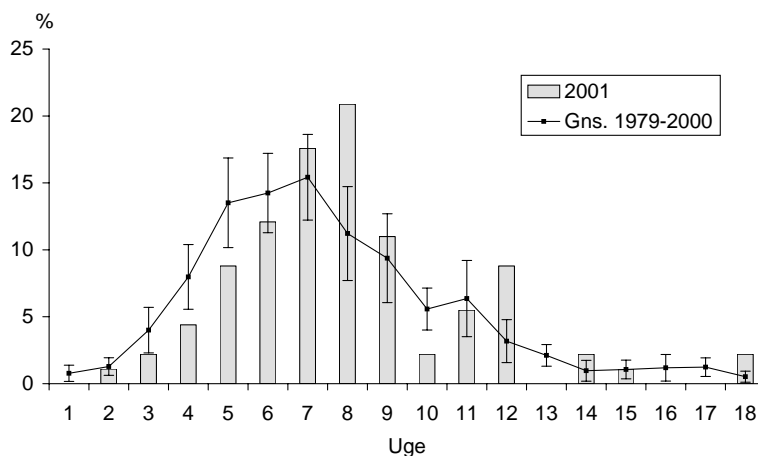
E: 381

F: 652

G: 6

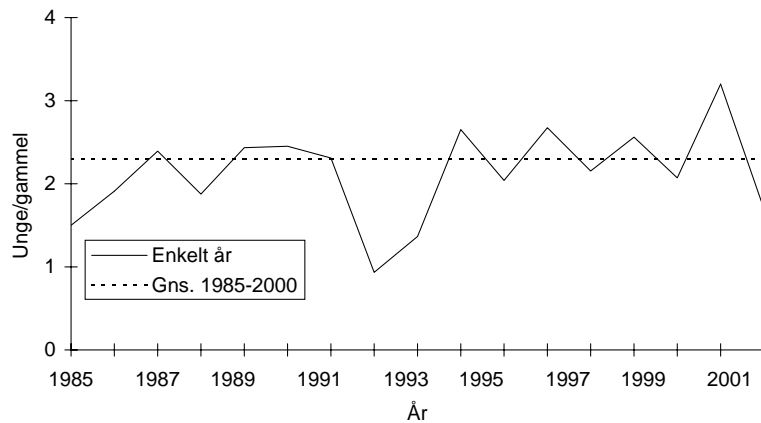
S: 1,7

Fra jagtsæsonen 2001/02 indkom i alt 1.039 vinger fra nedlagte skovsnepper. Det var 78 færre end i den foregående sæson. Aldersfordelingen blandt de indsendte vinger var 1,7 ungfugl pr. gammel fugl, og det er under gennemsnittet for de foregående 16 år (2,3; Fig. 33). Det indikerer at skovsneppens ynglesæson i 2001 var under middel. Gunstige vejrforhold i jagtsæsonen gjorde at skovsnepperne efter at være kommet til Danmark også blev længere i landet, så efteråret 2001 blev en god sneppesæson, selv om den ikke var på højde med sæsonen i 2000.

Figur 32. Tidsmæssig fordeling af 91 vinger fra enkeltbekkasiner der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1979-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller. Uge 1 = 1-7. september, uge 2 = 8-14. september, etc.

Temporal distribution of 91 wings from Jack snipes bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1979-2000 with 95% confidence intervals indicated. Uge 1 (week 1) = 1-7 September, uge 2 = 8-14 September, etc.

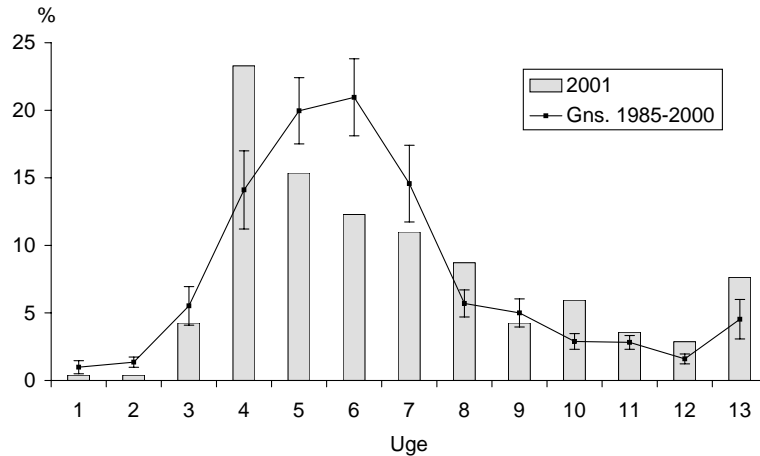
Figur 33. Antal ungfugle pr. gammel skovsneppe år for år og som gennemsnit for perioden 1985-2000.
Number of juveniles per adult woodcock year by year and as a mean of the period 1985-2000.

Den geografiske fordeling viser at hovedparten af de indsendte skovsneppevinger stammede fra fugle der var nedlagt i de vest-sydvestlige dele af Jylland, i Thy, på Læsø og Samsø samt i det nordlige Vestsjælland (Fig. 34). Fra store områder som Himmerland, de østlige egne af Midt- og Sønderjylland, store dele af Fyn, Vest- og Sydsjælland, Lolland, Falster og Møn indkom der ikke sneppevinger.

Skovsnepperne ankom tidligt og i stort antal i begyndelsen af uge 4 (22-28. oktober) så 23% af de indsendte vinger stammede fra fugle der blev nedlagt i denne uge (Fig. 35). Derefter faldt den ugentlige andel jævnt hen til den næstsidste uge af året for så at stige til 7% i årets sidste uge. Denne forholdsvis store andel i den sidste uge var forårsaget af dels det milde efterår i 2001 dels en større jagtaktivitet i dagene mellem jul og nytår.

Figur 34. Geografisk fordeling af 1.039 indsendte vinger fra skovsnepper der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 1,039 wings from woodcocks bagged during the 2001/02 hunting season.

Figur 35. Tidsmæssig fordeling af 1.039 vinger fra skovsnepper der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1985-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller. Uge 1 = 1-7. oktober, uge 2 = 8-14. oktober, etc.

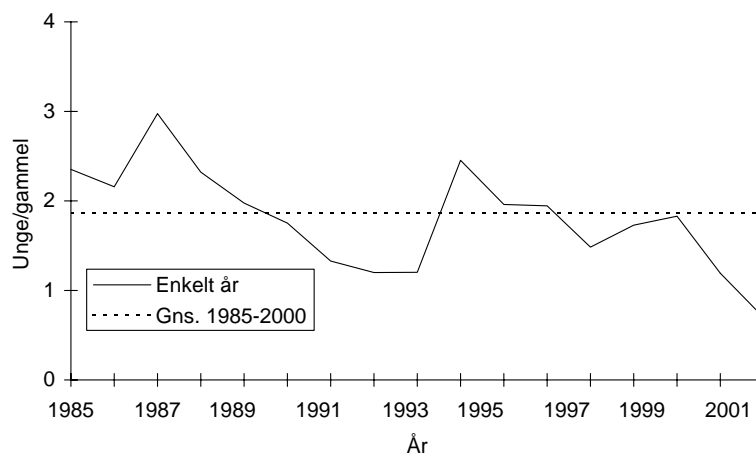
Temporal distribution of 1,039 wings from woodcocks bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1985-2000 with 95% confidence intervals indicated. Uge 1 (week 1) = 1-7 October, uge 2 = 8-14 October, etc.

3.5 Måger - Gulls

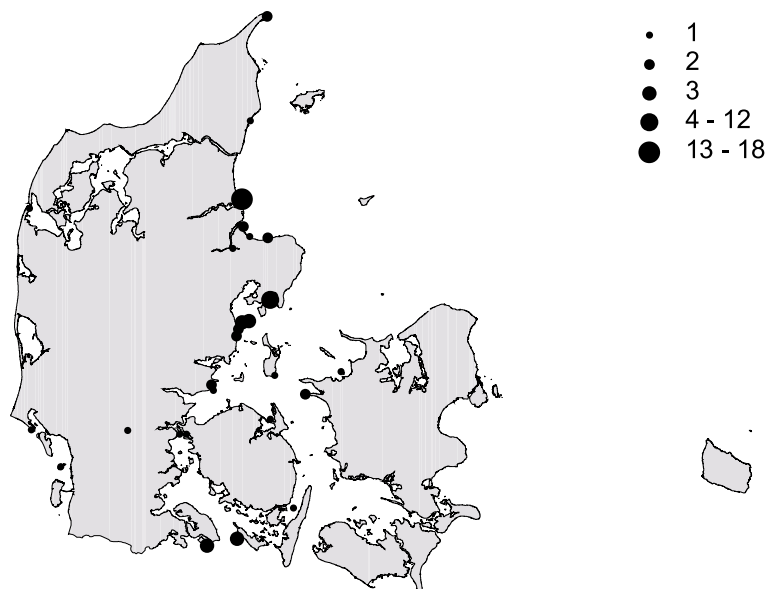
3.5.1 Sølvmåge *Larus argentatus* Herring gull

N: 168
E: 99
F: 69
S: 0,7

Der blev i jagtsæsonen 2001/02 indsendt 168 vinger fra sølvmåger. Det var 50 flere end i den foregående jagtsæson. Aldersfordelingen viser at 69 vinger stammede fra ungfugle. Af de resterende 99 vinger var 24 fra fugle der var 1½ år, mens 11, 6 og 58 vinger stammede fra fugle der var henholdsvis 2½, 3½ og mindst 4½ år gamle. Antallet af ungfugle pr. gammel fugl var i jagtsæsonen 2001/02 0,7 og var dermed lavere end gennemsnittet (1,9) for de foregående 16 år (Fig. 36). Ynglesæsonen i 2001 har efter aldersfordelingen blandt de indsendte vinger været un-

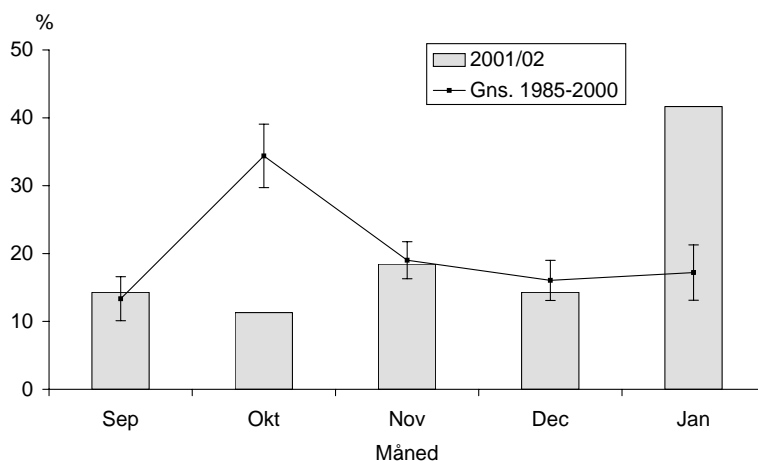
*Figur 36. Antal ungfugle pr. gammel sølvmåge år for år og som gennemsnit for perioden 1985-2000.
Number of juveniles per adult herring gull year by year and as a mean of the period 1985-2000.*

*Figur 37. Geografisk fordeling af 168 indsendte vinger fra sølv-måger der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02.
Geographical distribution of 168 wings from herring gulls bagged during the 2001/02 hunting season.*

der middel, og var tilsyneladende den dårligste i de 17 år der er indsamlet vinger fra nedlagte måger.

De indsendte sølvmågevinger kom især fra lokaliteter langs den jyske østkyst nord og syd for Djursland samt syd for Als og fra Ærø (Fig. 37). De indsendte vinger anses ikke at give et reelt billede af sølvmågeudbyttets geografiske fordeling fordi få jægere indsendte hovedparten af de vinger der indkom.

Figur 38. Tidsmæssig fordeling af 168 vinger fra sølvmåger der blev nedlagt i jagtsæsonen 2001/02 og den gennemsnitlige tidsmæssige fordeling for perioden 1985-2000 med angivelse af 95% konfidensintervaller.

Temporal distribution of 168 wings from herring gulls bagged during the 2001/02 hunting season and the mean temporal distribution of the period 1985-2000 with 95% confidence intervals indicated.

Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger viser at andelen af sølvmågevinger fra januar var mere end dobbelt så stor som den gennemsnitlige andel i de foregående 16 år, mens andelen for oktober var mindre end en tredjedel af gennemsnittet (Fig. 38). Andelen af vinger fra de tre øvrige måneder lå meget tæt på gennemsnittet. De store afvigelser fra gennemsnittet kan formentlig tilskrives det faktum at hovedparten af sølvmågevingerne indsendtes af få jægere.

3.5.2 Svartbag *Larus marinus* Great black-backed gull

N:	72	Der indkom i alt 72 vinger af nedlagte svartbage. Det var 10 flere end i foregående jagtsæson. Af de 72 vinger var 48 fra ungfugle og 24 fra ældre fugle. Blandt de 24 ældre fugle var seks fugle 1½ år, to var 3½ år og 16 mindst 4½ år.
E:	24	
F:	48	

De indsendte vinger stammede fra svartbage der var nedlagt spredt i landet; de fleste kom fra den centrale del af Limfjorden og fra Ærø. Der indkom flest vinger fra svartbage nedlagt i januar (32%) og færrest fra fugle nedlagt i december (10%).

3.5.5 Sildemåge *Larus fuscus* Lesser black-backed gull

N:	2	Sildemåge er i jagtlig henseende uden betydning, dels fordi arten i sammenligning med sølvmåge og svartbag forekommer fåtalligt, dels fordi artens efterårstræk foregår så tidligt at der kun er få tilbage i Danmark når jagten begynder den 1. september. Fra jagtsæsonen 2001/02 indkom to vinger; den ene var fra en ung fugl og den anden fra en gammel. De to fugle blev nedlagt henholdsvis 9. september og 1. oktober, begge i Limfjordsområdet.
E:	1	
F:	1	

[Tom side]

4 Jagtformer

De jagtformer som jægerne anvendte til at nedlægge de fugle hvoraf de indsendte vinger, var betinget af hvilke arter jægerne havde valgt at jage. Derfor er det fundet hensigtsmæssigt i det efterfølgende at behandle enkeltarter eller artsgrupper der jages på sammenlignelige måder.

Blandt svømmeænderne er trækjagt i forbindelse med aften- og morgentræk langt den hyppigst anvendte jagtform (Tabel 2). Af de 19% pibeænder der blev nedlagt på morgentræk, blev en tredjedel (6%) skudt fra skydepram, og alle disse pibeænder blev nedlagt ved brug af lokkefugle. Af gråand og krikand var den andel der blev nedlagt fra skydepram mindre end andelen af pibeand (henholdsvis 4% og 3%). På aftenræk anvendtes skydepram kun i meget begrænset omfang (1-2%).

På morgentræk blev 69% af pibeænderne, 39% af krikænderne og 58% af gråænderne skudt for lokkefugle (Tabel 3). På aftenræk blev henholdsvis 16%, 9% og 10% af de tre arter nedlagt ved brug af lokkefugle.

Af gråænder blev 16% nedlagt på opfløj, af pibe- og krikænder henholdsvis 3% og 23% (se Tabel 2). Den usædvanligt store procentandel for krikand tilskrives at mange vinger indkom fra specielt to lokaliteter (én i Sønderjylland og én på Sjælland) hvor krikænderne blev nedlagt under klapjagtslignende forhold. Af pibeand blev 4% skudt i forbindelse med kravlejagt, af grå- og krikand henholdsvis 7% og 2%.

Tabel 2. Procentvis fordeling af vinger fra nedlagte grå-, pibe- og krikænder samt ederfugle, hvinænder, gæs og måger på de hyppigst anvendte jagtformer i jagtsæsonen 2001/02. + angiver andel <0,5%. Tallene i parentes angiver de procentdele der blev nedlagt fra skydepram.

Distribution (in %) of wings received from the species mallard, wigeon, teal, eider, goldeneye, and the species groups geese and gulls on the most commonly used hunting methods during the 2001/02 hunting season. + indicates a proportion <0.5%. The figures in parentheses indicate the proportions shot from punt.

Jagtform <i>Hunting method</i>	Gråand <i>Mallard</i>	Pibeand <i>Wigeon</i>	Krikand <i>Teal</i>	Ederfugl <i>Eider</i>	Hvinand <i>Goldeneye</i>	Gæs <i>Geese</i>	Måger <i>Gulls</i>
Aftenræk <i>Evening flight</i>	56 (2)	70 (1)	50 (1)	+	2 (1)	16 (1)	4 (2)
Morgentræk <i>Morning flight</i>	15 (4)	19 (6)	22 (3)	22 (13)	94 (70)	61 (2)	24 (9)
Dagtræk <i>Day flight</i>	3	4 (2)	3	6	2	16 (1)	13
På opfløj <i>Flushed birds</i>	16	3	23			1	
Kravlejagt <i>Boat hunting</i>	7	4	2	2	2	6	5
Motorbådsjagt <i>Motorboat hunting</i>	1			58	+	+	22
Motorpramjagt <i>Hunting from motorised punts</i>	1			9			2
Andet <i>Other methods</i>	1	+	+	2	+	+	30
Antal vinger <i>Number of wings</i>	2.324	1.357	1.891	1.743	449	267	231

Tabel 3. Procentvis fordeling af vinger fra arterne gråand, pibeand, krikand, ederfugl og hvinand nedlagt med eller uden anvendelse af lokkefugle ved henholdsvis morgen- og aftentræk i jagtsæsonen 2001/02.

Distribution (in %) of wings from the species mallard, wigeon, teal, eider and goldeneye shot either by use of decoys or without decoys in early morning and evening flight hunting during the 2001/02 hunting season.

Jagtform <i>Hunting method</i>	Gråand <i>Mallard</i>	Pibeand <i>Wigeon</i>	Krikand <i>Teal</i>	Ederfugl <i>Eider</i>	Hvinand <i>Goldeneye</i>
<i>Morgentræk</i> <i>Morning flight</i>					
Med lokkefugle <i>With decoys</i>	58	69	39	68	97
Uden lokkefugle <i>Without decoys</i>	42	31	61	32	3
<hr/>					
Antal vinger <i>Number of wings</i>	331	261	399	386	422
<hr/>					
<i>Aftentræk</i> <i>Evening flight</i>					
Med lokkefugle <i>With decoys</i>	10	16	9		
Uden lokkefugle <i>Without decoys</i>	90	84	91		
<hr/>					
Antal vinger <i>Number of wings</i>	1.244	928	919		

Blandt dykænderne blev 58% af ederfuglene skudt fra motorbåd og 9% fra én-mands motorpram, mens 22% blev skudt på morgentræk. Af de sidstnævnte blev godt halvdelen (13%) nedlagt fra skydepram (se Tabel 2). Af de ederfugle der blev nedlagt på morgentræk blev 68% skudt for lokkefugle (se Tabel 3).

Blandt hvinænderne blev 94% af fuglene nedlagt ved morgentrækjagt, og 70% fra skydepram (se Tabel 2). Næsten alle hvinænder (97%) skudt på morgentræk blev nedlagt for lokkefugle (se Tabel 3).

Fra og med jagtsæsonen 2000/01 bortfaldt 'kl. 11-reglen' for jagt på gæs så de i lighed med ænder måtte jages fra 1½ time før solopgang til 1½ time efter solnedgang. Det har medført at gåsejagten er blevet mere udstrakt hen over dagen. Morgentræk var med 61% af de nedlagte gæs fortsat den mest anvendte jagtform, mens 16% blev nedlagt på dagtræk og 16% på aftentræk.

Af dobbeltbekkasin blev 45% nedlagt ved trækjagt med aften- og morgentræk (hhv. 18% og 17%) som de meste anvendte former (Tabel 4); 37% blev nedlagt på opfløj, 10% for stående/stødende hund, 3% ved trampejagt, 2% ved klapjagt og 3% tilfældigt ved anden form for jagt. Halvdelen af bekkasinerne blev således nedlagt ved at jæger eller hund lettede fuglene.

Der er til jagt på skovsnepper som næsten udelukkende forekommer i skove og plantager, knyttet særlige jagtformer, først og fremmest jagt med stående/stødende hund. Denne jagtform blev ifølge de indsendte

Table 4. Procentvis fordeling af vinger fra nedlagte dobbeltbekkasin og skovsnepper på de hyppigst anvendte jagtformer i jagtsæsonen 2001/02. + angiver andel <0,5%.

Distribution (in %) of wings from common snipes and woodcocks on the most commonly used hunting methods during the 2001/02 hunting season. + indicates proportion <0.5%.

Jagtform <i>Hunting method</i>	Dobbeltbekkasin <i>Common snipe</i>	Skovsneppe <i>Woodcock</i>
Aftræk <i>Evening flight</i>	18	
Morgentræk <i>Morning flight</i>	17	+
Dagtræk <i>Day flight</i>	10	+
På opfløj <i>Flushed birds</i>	37	3
Stående hund <i>Pointing dogs</i>	10	67
Trampejagt <i>Systematical search for birds</i>	3	6
Klapjagt <i>Battues</i>	2	20
Andet <i>Other methods</i>	3	3
<hr/>		
Antal vinger <i>Number of wings</i>	474	1.018

oplysninger anvendt til 67% af de nedlagte snepper (se Tabel 4), mens 20% blev skudt på klapjagt, 3% på opfløj, 6% ved trampejagt og 3% mere tilfældigt i forbindelse med anden jagt (skov- og fasanjagt). Jagtformen med brug af stående/stødende hund er stærkt overrepræsenteret i det indsendte materiale. En analyse af skovsneppejagten viser at det kun er 20-30% af det samlede skovsneppeudbytte der nedlægges for stående/stødende hund, mens de resterende 70-80% nedlægges mere tilfældigt på klapjagt samt i forbindelse med skov- og fasanjagt (Clausager 2000b).

Blandt mågerne blev 41% nedlagt på træk, 24% fra motorbåd/pram, 5% ved kravlejagt og 30% ved anden form for jagt, bl.a. ved minkfarme (se Tabel 2).

[Tom side]

5 Jagtudbyttets størrelse

5.1 Jagtudbyttet i sæsonen 2000/01

Jagtudbyttet af de enkelte arter i samlegrupperne er beregnet som beskrevet side 17-18.

Udbyttet af gråand var i jagtsæsonen 2000/01 i alt 638.100 fugle. Det var 93.100 (13%) mindre end i jagtsæsonen 1999/2000 (Tabel 5). En del af udbyttenedgangen kan sandsynligvis tilskrives en dårligere ynglesæson i 2000 end i 1999, men også de i 2000 indførte regler for udsætning af grænder må antages at have haft en begrænsende effekt på antal udsatte fugle og dermed også på jagtudbyttets størrelse. Dette afspejles i den regionale tilbagegang i udbyttet af grænder da der på Øerne hvor der udsættes flest grænder, kunne konstateres en nedgang i udbyttet på 16,5% mod 6,9% i Jylland.

Det samlede jagtudbytte af 'Andre svømmeænder' steg i 2000/01 med 29.500 (30%) i forhold til 1999/2000-sæsonen til i alt 128.800 fugle (se Tabel 5). De beregnede udbytter af de 'store' arter som krikand og pibeand gik betydeligt frem. Således steg udbyttet af krikand med 9.800 (17%) til 69.000 fugle selv om artens ynglesæson i 2000 var under middel og dårligere end i 1999. For pibeand kunne der konstateres en endnu større fremgang i udbyttet der voksede med 19.300 (63%) til i alt 50.100 fugle. Udbyttefremgangen for denne art kan for en stor del tilskrives en ynglesæson over middel i 2000. Også for spidsand kunne der noteres en markant udbyttefremgang på 2.100 (42%) til i alt 7.100 fugle. Hos de tre 'små' arter, skeand, knarand og atlingand, var der tale om nedgange i udbyttet.

Udbyttet af ederfugl faldt med 8.700 (9%) til i alt 86.400 fugle i jagtsæsonen 2000/01 (se Tabel 5). Tilbagegangen skyldtes bl.a. at arten i 2000 havde en ynglesæson under middel, mens den året før var omkring eller lidt over middel.

Det samlede udbytte af 'Andre dykænder' steg i 2000/01 med 5.800 (18%) til 38.800 fugle (se Tabel 5). Der var størst fremgang i udbyttet af hvinand med 4.500 (34%) til i alt 17.800 fugle selv om artens ynglesæson i 2000 var den dårligste i de 19 år der er indsamlet vinger. Udbyttestigningen må derfor tilskrives gode jagtforhold igennem jagtsæsonen. Udbyttet af havlit steg med 1.700 (57%) til i alt 4.700 fugle. For de øvrige arter var der antalmæssigt tale om mindre stigninger eller fald i udbyttet.

Det samlede gåseudbytte steg med 4.700 (26%) til i alt 22.500 fugle i 2000/01 (se Tabel 5). Det er det største gåseudbytte der er registreret i vildtudbyttestatistikens 60-årige historie. På grund af det beskedne antal indkomne gåsevinger har udbyttets størrelse af de enkelte arter ikke kunnet beregnes, men grågås udgør størstedelen af det samlede gåseudbytte.

Table 5. Beregnede jagtudbytter for jagtsæsonerne 1999/2000 og 2000/01 for de arter der indgår i vingeundersøgelsen. Beregningen er foretaget på grundlag af data fra den officielle vildtudbyttestatistik og resultater opnået ved vingeindsamlingen.

Calculated bags in the 1999/2000 og 2000/01 hunting seasons of the species included in the wing survey. The calculation is based on data from the official game bag record and results from the wing survey.

Art <i>Species</i>		Antal - <i>Number</i>	
		1999/2000	2000/01
Gråand	<i>Mallard</i>	731.200	638.100
'Andre svømmeænder'	<i>Other dabbling ducks</i>	99.300	128.800
Spidsand	<i>Pintail</i>	5.000	7.100
Pibeand	<i>Wigeon</i>	30.800	50.100
Skeand	<i>Shoveler</i>	2.800	1.900
Krikand	<i>Teal</i>	59.200	69.000
Knarand	<i>Gadwall</i>	1.100	400
Atlingand	<i>Garganey</i>	400	300
Ederfugl	<i>Eider</i>	95.100	86.400
'Andre dykænder'	<i>Other diving ducks</i>	33.000	38.800
Sortand	<i>Common scoter</i>	5.100	4.100
Fløjsand	<i>Velvet scoter</i>	2.000	2.800
Havlit	<i>Long-tailed duck</i>	3.000	4.700
Hvinand	<i>Goldeneye</i>	13.300	17.800
Taffeland	<i>Pochard</i>	700	1.300
Bjergand	<i>Scaup</i>	500	500
Troldand	<i>Tufted duck</i>	3.600	3.800
Stor skallesluger	<i>Goosander</i>	1.100	800
Toppet skallesluger	<i>Red-breasted merganser</i>	3.700	3.000
Blishøne	<i>Coot</i>	19.600	20.400
'Gæs'	<i>Geese</i>	17.800	22.500
Bekkasiner	<i>Snipes</i>	21.600	27.000
Dobbeltbekkasin	<i>Common snipe</i>	19.700	23.500
Enkeltbekkasin	<i>Jack snipe</i>	1.900	3.500
Skovsneppe	<i>Woodcock</i>	24.400	44.700
'Måger'	<i>Gulls</i>	36.100	34.400
Sølvmåge	<i>Herring gull</i>	27.300	23.400
Svartbag	<i>Great black-backed gull</i>	8.500	10.700
Sildemåge	<i>Lesser black-backed gull</i>	300	300

Udbyttet af dobbeltbekkasin steg med 3.800 (19%) til 23.500 fugle i 2000/01 (se Tabel 5). En del af denne stigning kan tilskrives at arten havde en bedre ynglesæson i 2000 end i 1999, men også vejrmæssige forhold kan have spillet en rolle for udbyttets størrelse. Udbyttet af enkeltbekkasin blev næsten fordoblet fra 1.900 i 1999/2000 til 3.500 i 2000/01. Om fremgangen her har været forårsaget af en god ynglesæson i 2000 kan ikke afgøres da der ikke på vingerne findes kendetegn der gør det muligt at foretage aldersbestemmelse og dermed beregne yngleindeks.

Jagtsæsonen 2000/01 var med hensyn til at nedlægge skovsnepper den bedste i mands minde, og udbyttet blev det største der hidtil er registreret i vildtudbyttestatistikens historie. I alt blev der nedlagt 44.700 fugle; en stigning i forhold til den foregående jagtsæson på 83% (se Tabel 5). Det rekordagtige resultat skyldtes dels at skovsneppen i 2000 havde en overordentlig god ynglesæson, dels at vejrforholdene i forhold til træk og sneppefald var nærmest perfekte, og endeligt at efteråret var meget mildt helt frem til jul så fuglene blev i Danmark i meget lang tid.

Udbyttet af måger i jagtsæsonen 2000/01 faldt i forhold til jagtsæsonen 1999/2000 med 1.700 (5%) til i alt 34.400 fugle (se Tabel 5). Udbyttet af sølvmåge var med 23.400 fugle størst efterfulgt af svartbag med 10.700 og sildemåge med 300.

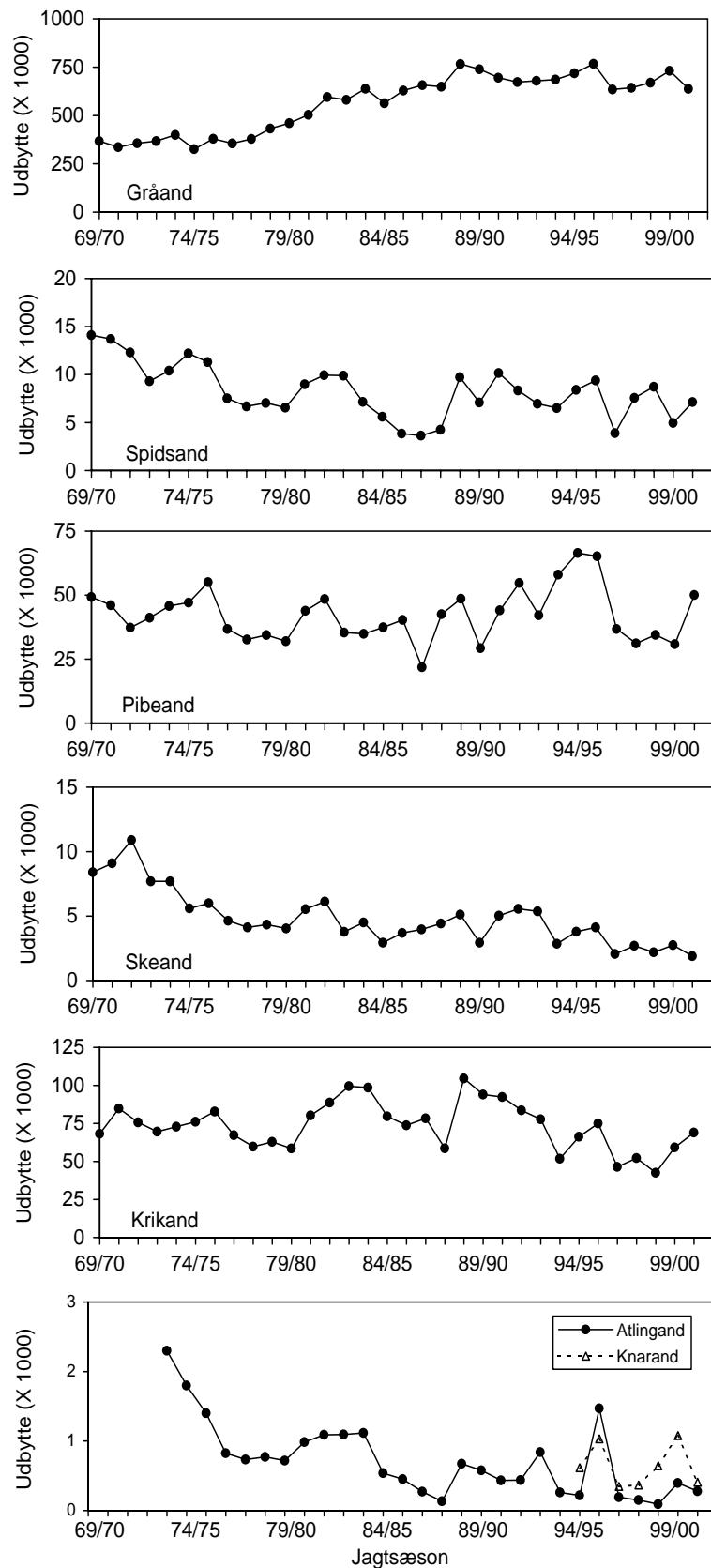
Udbyttet af blichøne i jagtsæsonen 2000/01 steg i forhold til jagtsæsonen 1999/2000 med 800 (4%) til i alt 20.400 fugle (se Tabel 5).

5.2 Jagtudbyttets udvikling i de senere årtier

For jagtsæsonerne 1966/67-1975/76 blev jagtudbyttet af de enkelte andearter (for svømmeænder først fra 1969) opgjort på grundlag af spørgebrevsanalyser (Joensen 1978). Siden 1982 har vingeundersøgelser dannet grundlag for beregning af udbyttestørrelserne af de enkelte arter. I den mellemliggende periode (1976-1981) er de årlige udbytter beregnet på grundlag af en kombination af gennemsnitsfordelinger fra Joensen (1978) og resultater opnået ved vingeundersøgelserne.

5.2.1 Svømmeænder

Blandt svømmeænderne var udbyttet af gråand, spidsand, pibeand og krikand stabilt eller stigende gennem perioden 1969-1995, men i 1996 faldt udbyttet af alle fire arter til et markant lavere niveau (Fig. 39). Udbyttet af gråand steg de følgende tre år og nåede i 1999 næsten niveauet fra før 1996, men i 2000 faldt udbyttet igen til 1996-niveauet. Krikand er med 2000-udbyttet igen på udbyttensniveauet fra før 1996, mens udbyttet af pibeand i jagtsæsonen 2000/01 steg en del. Udbyttet af spidsand steg i 1997 og 1998 for så at falde i 1999, men i 2000 var der igen tale om en udbyttestigning. Udbyttet af skeand og atlingand har været jævnt faldende gennem hele perioden 1969-2000. Udbyttet af knarand er beregnet siden jagtsæsonen 1994/95 hvor der blev indført jagttid på arten.

Figur 39. Jagtudbytte af svømmeandearterne gråand, spidsand, pibeand, skeand og krikand i jagtsæsonerne 1969/70-2000/01 samt for atlingand i jagtsæsonerne 1973/74-2000/01 og knarand i jagtsæsonerne 1994/95-2000/01.

Annual bag of the dabbling duck species mallard, pintail, wigeon, shoveler and teal during the hunting seasons 1969/70-2000/01 and for garganey and gadwall during the hunting seasons 1973/74-2000/01 and 1994/95-2000/01, respectively.

5.2.2 Dykænder

Blandt dykænderne har de årlige udbytter i perioden 1966/67-2000/01 været faldende for alle arter (Fig. 40). Mest markant har udbyttenedgangen været for troldand som i begyndelsen af perioden blev nedlagt i antal af 30.000-40.000 fugle, men hvoraf der i 2000/01 kun blev nedlagt 3.800 fugle. Også for sortand, fløjlsand, havlit, taffeland, bjergand og stor skallesluger er udbyttet faldet betydeligt gennem perioden, mens tilbagegangen i udbyttet af ederfugl, hvinand og toppet skallesluger har været mindre.

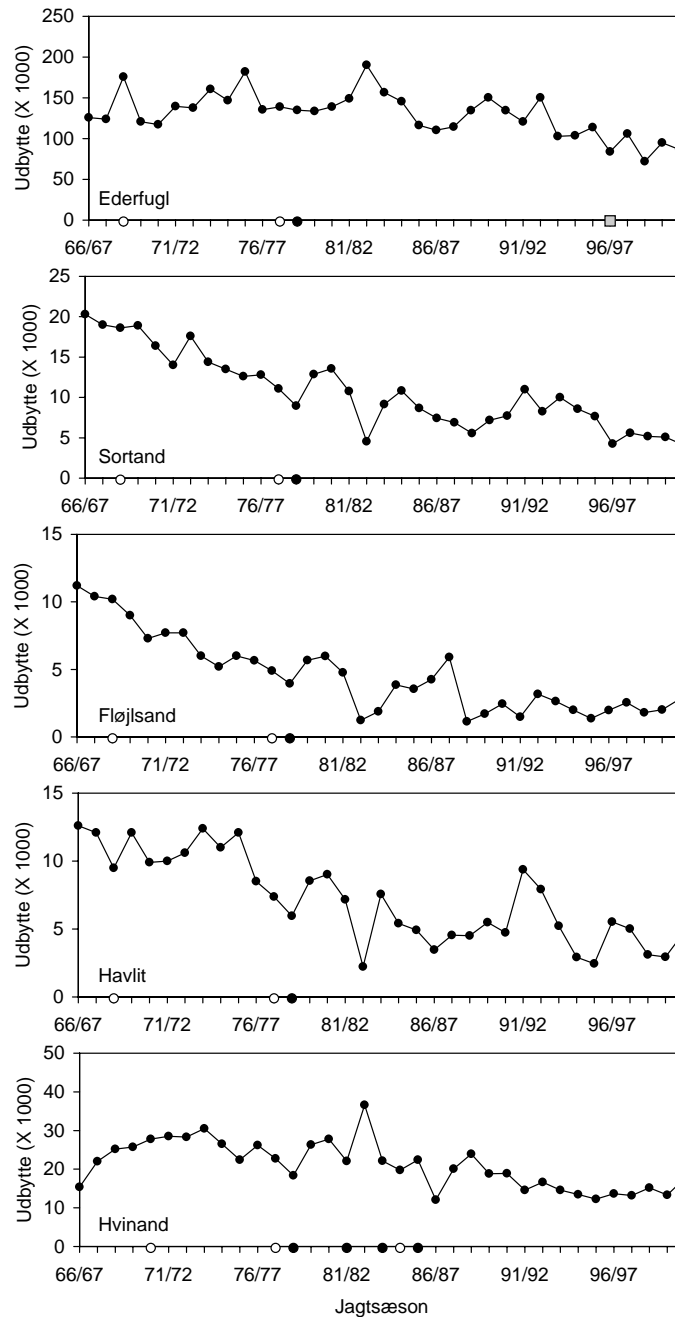
Nedgangen i jagtudbyttet har for de fleste arters vedkommende været forårsaget af en række forhold der bl.a. omfatter indskrænkninger i selve jagtudøvelsen, ændringer i jagttraditioner og ændringer i bestandsstørrelser af de enkelte arter. Den seneste opgørelse af vinterbestandene i Danmark fra januar-marts 2000 viser at flere af dykandearterne forekommer i mindre antal end tidligere. For ederfugl synes der at være tale om en nedgang i den overvintrende bestand til ca. det halve af hvad bestanden var for 10 år siden (Pihl m.fl. 2001). For de øvrige arter, undtagen hvinand, er der også registreret bestandsnedgange eller mulige bestandsnedgange, men for nogle af disse arter er der sket ændringer i den geografiske vinterudbredelse, og den samlede bestand er ikke blevet mindre. For andre af arterne er det mere uvist om der er tale om reelle nedgange, eller om der er sket geografiske omfordelinger. I de danske farvande har vinterbestanden af hvinand ligget på samme niveau de seneste 10 år.

5.2.3 Gæs

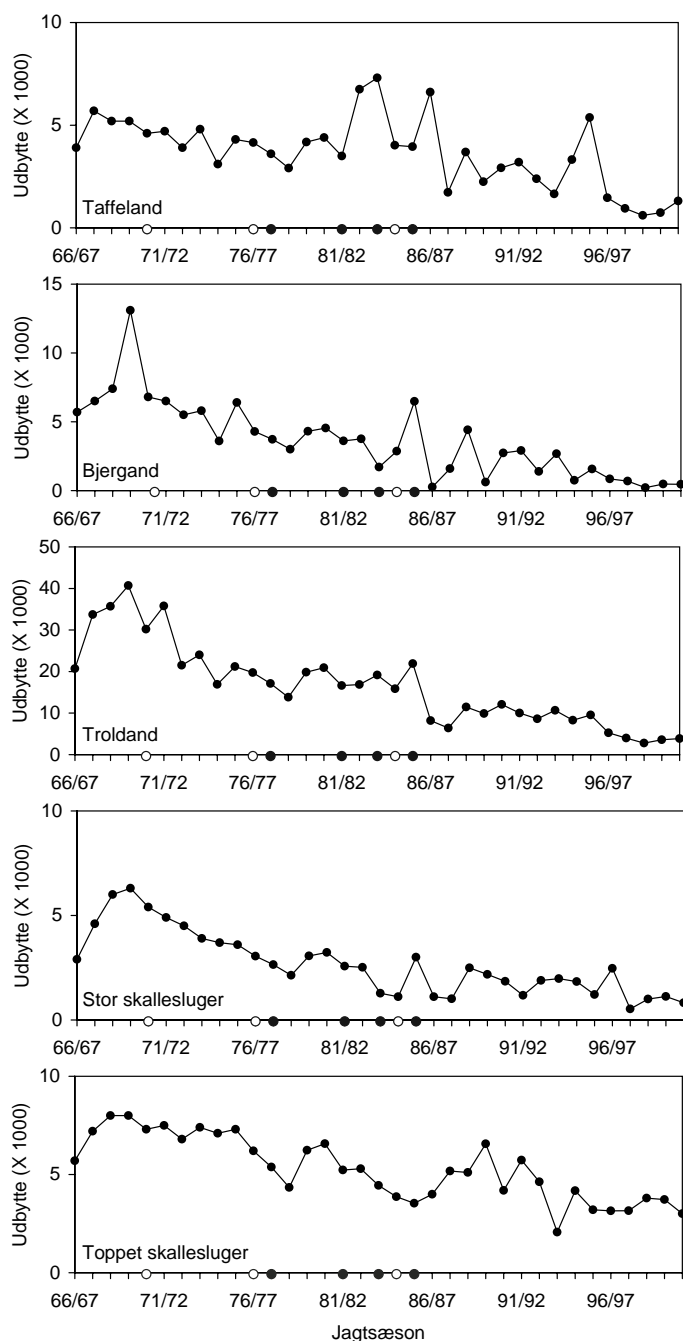
Gåseudbyttet har været jævnt stigende siden 1972 (Fig. 41). Såvel på landsniveau som på amtsniveau udgør grågåsen størstedelen af udbyttet, hvorimod der er store regionale forskelle i sammensætningen af den resterende del af gåseudbyttet. Mens kortnæbbet gås udelukkende nedlægges i de vest- og nordjyske amter (Sønderjylland, Ribe, Ringkøbing, Viborg og Nordjylland), så nedlægges sædgås og Canadagås overvejende i Storstrøms og Vestsjællands amter. I de senere år er der registreret en tendens til at et stigende antal Canadagæs nedlægges i Jylland (især Viborg og Nordjyllands amter). Fremgangen i gåseudbyttet må ses på baggrund af at de bestande der forekommer i Danmark i jagtsæsonen, alle har været stabile eller i fremgang de senere årtier (Madsen et al. 1999).

5.2.4 Bekkasiner

Udbyttet af bekkasiner er domineret af dobbeltbekkasiner der tegner sig for ca. 90%. Det samlede bekkasinudbytte har været faldende siden først i 1970erne fra omkring 75.000 fugle til omkring 25.000 midt i 1980erne, og dette niveau har været opretholdt siden. Nedgangen i udbyttet har især været forårsaget af en nedgang i udbyttet af dobbeltbekkasiner. Udbyttenedgangen skyldes bl.a. tilbagegang i de bestande der passerer Danmark på deres træk. Endvidere har afvanding af vådområder i Danmark resulteret i færre egnede opholdssteder under og i forbindelse med trækket. Desuden er jagtens begyndelse blevet udskudt til 1. september, og da efterårstrækket allerede indledes i slutningen af juli, er mange fugle

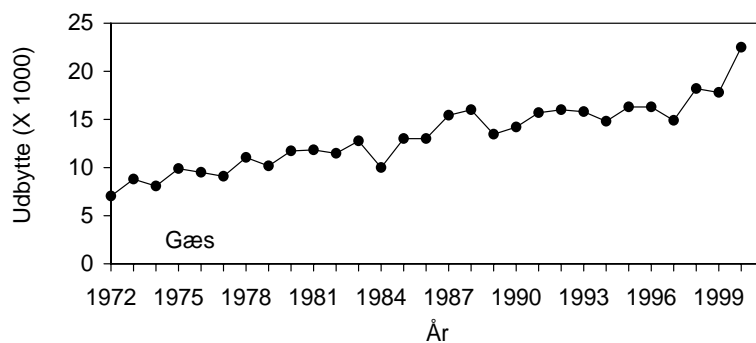

Figur 40. Jagtudbytte af dykandearterne ederfugl, sortand, fløjsand, havlit, hvinand, taffeland, bjergand, troldand, stor skallesluger og toppet skallesluger i jagtsæsonerne 1966/67-2000/01. Jagtsæsoner med længerevarende særfredninger på grund af isvintre er markeret med sorte pletter på delfigurernes x-akse, mens sæsoner med kortvarige særfredninger er angivet med åbne cirkler. Ederfugl var særfredet i det sydvestlige Kattgat i perioden 1. oktober - 15. november 1996 på grund af sygdom i den lokale ynglebestand. *Annual bag of the diving duck species eider, common scoter, velvet scoter, long-tailed duck, goldeneye, pochard, scaup, tufted duck, goosander and red-breasted merganser during the hunting seasons 1966/67-2000/01. Hunting seasons with longer periods of special protection due to severe winter conditions are marked with black dots at the bottom line, seasons with shorter periods of protection are indicated with open circles. The eider was regionally protected in the southwestern parts of the Kattgat during 1 October - 15 November 1996 due to disease in the local breeding population.*

Figur 40. Fortsat.
Continued.

trukket videre når jagten starter. Disse forhold har betydet en faldende interesse for bekkasinjagt, især på Øerne. Udbyttefordelingen viser således også at kun omkring 10% af bekkasinerne nedlægges på Øerne. Enkeltbekkasin forekommer langt mere fåtalligt end dobbeltbekkasinen på træk gennem Danmark. Til gengæld ligger dens træk så sent at udskydelse af jagtens begyndelse ikke har haft indvirkning på udbyttets størrelse af enkeltbekkasin. Jagtudbyttet af enkeltbekkasin beregnet på grundlag af vingeindsamlingsdata viser at der årligt nedlægges i størrelsesordenen 2.000-3.000 fugle, og udbyttet synes trods udsving at have været nogenlunde konstant siden 1979 (Fig. 42).

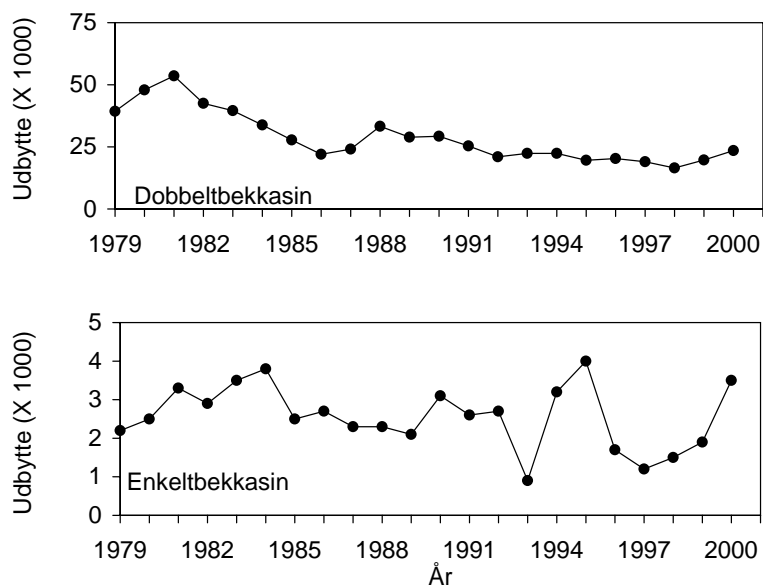
Figur 41. Årligt jagtudbytte af gæs i jagtsæsonerne 1972/73-2000/01.
Annual bag of geese during the hunting seasons 1972/73-2000/01.

5.2.5 Skovsneppe

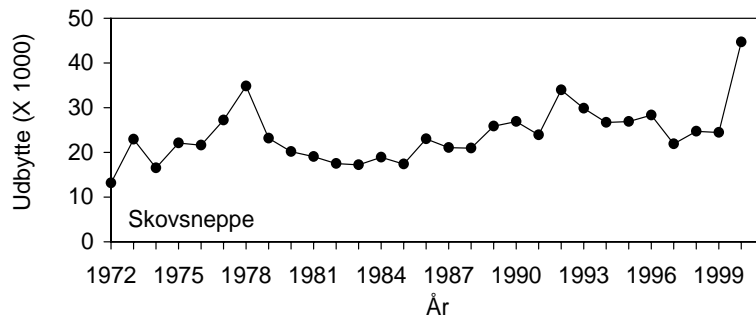
Udbyttet af skovsneppe har siden 1972, hvor jagt om foråret blev forbudt, været svagt stigende, og i 2000 blev det hidtil største udbytte registreret (Fig. 43).

5.2.6 Måger

Mågeudbyttet har været faldende siden midten af 1970'erne, hvor det udgjorde mere end 200.000 fugle. Siden 1994 har hættemåge og stormmåge været fredet. Indsamling af mågevinger påbegyndtes i 1985 hvorfor der kun foreligger udbyttetotal af de enkelte mågearter siden dette år. Udbyttet af såvel sølvmåge som svartbag har været faldende gennem perioden (Fig. 44). Udbyttet af sildemåge har hele perioden været lille, og dets størrelse er behæftet med stor usikkerhed da der årligt kun indsendes få vinger.

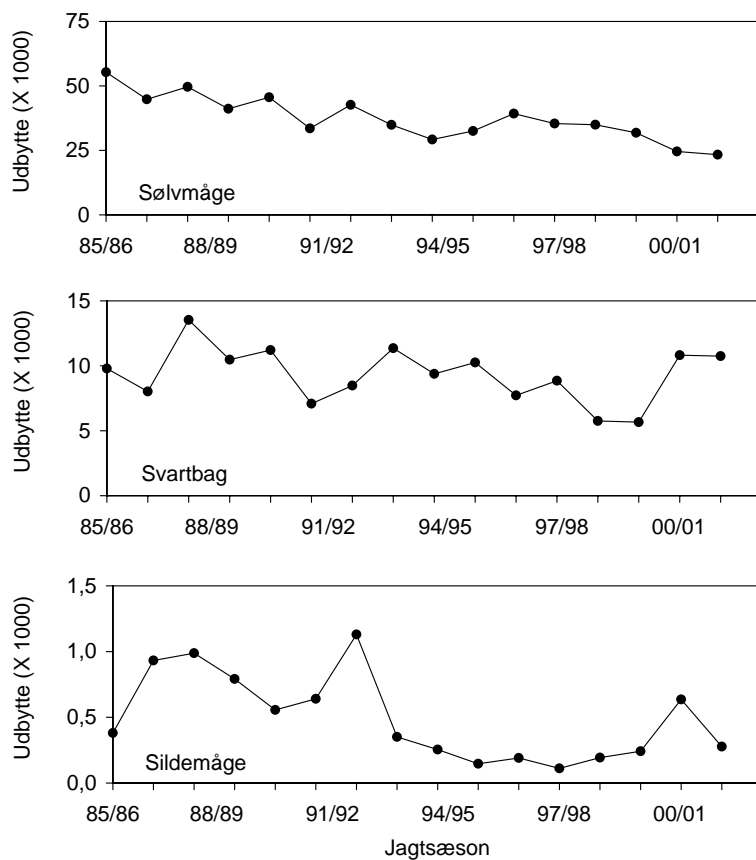
Figur 42. Årligt jagtudbytte af dobbeltbekkasin og enkeltbekkasin i jagtsæsonerne 1979/80-2000/01.
Annual bag of common and Jack snipe during the hunting seasons 1979/80-2000/01.

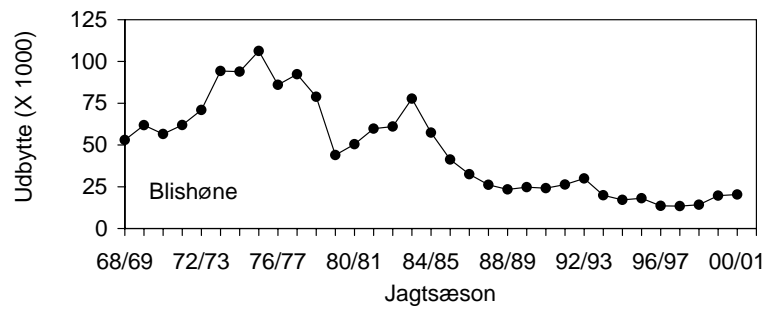
Figur 43. Årligt jagtudbytte af skovsneppe i jagtsæsonerne 1972/73-2000/01.
Annual bag of woodcock during the hunting seasons 1972/73-2000/01.

5.2.7 Blishøne

Jagtudbyttet af blishøne var i 1970'erne næsten 100.000 fugle, men er siden faldet til et niveau på 15.000 - 20.000 op gennem 1990'erne (Fig. 45). Årsagen til nedgangen i jagtudbyttet synes at være forbundet med indførelse af forbud mod motorbådsjagt i en række fjorde og vige samt en generelt aftagende interesse blandt jægere for arten som jagtobjekt.

Figur 44. Årligt jagtudbytte af sølvmåge, svartbag og sildemåge i jagtsæsonerne 1985/86-2000/01.
Annual bag of herring gull, greater black-backed gull and lesser black-backed gull during the hunting seasons 1985/86-2000/01.

Figur 45. Årligt jagtudbytte af blichøns i jagtsæsonerne 1968/69-2000/01.

Annual bag of coot during the hunting seasons 1968/69-2000/01.

6 Referencer

- Asferg, T. 2002: Vildtudbyttet i jagtsæsonen 2000/2001. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU nr. 393, 36 sider.
- Clausager, I. 1987: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1986/87 i Danmark. Wing survey from the Hunting Season 1986/87 in Denmark. - Rapport nr. 13 fra Vildtbiologisk Station. Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, 31 sider.
- Clausager, I. 1988: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1987/88 i Danmark. Wing survey from the Hunting Season 1987/88 in Denmark. - Rapport fra Vildtbiologisk Station. Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, 32 sider.
- Clausager, I. 1989: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1988/89 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1988/89 in Denmark. - Rapport fra Vildtbiologisk Station. Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, 39 sider.
- Clausager, I. 1990: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1989/90 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1989/90 in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 1, 39 sider.
- Clausager, I. 1991: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1990/91 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1990/91 in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 31, 58 sider.
- Clausager, I. 1992: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1991/92 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1991/92 in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 58, 53 sider.
- Clausager, I. 1993: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1992/93 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1992/93 in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 85, 58 sider.
- Clausager, I. 1994: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1993/94 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1993/94 in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 115, 52 sider.
- Clausager, I. 1995: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1994/95 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1994/95 in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 137, 44 sider.
- Clausager, I. 1996: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1995/96 i Danmark. Wing Survey from the 1995/96 Hunting Season in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 168, 41 sider.
- Clausager, I. 1997: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1996/97 i Danmark. Wing Survey from the 1996/97 Hunting Season in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 201, 45 sider.
- Clausager, I. 1998: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1997/98 i Danmark. Wing Survey from the 1997/98 Hunting Season in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 242, 51 sider.
- Clausager, I. 1999: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1998/1999 i Danmark. Wing survey from the 1998/1999 hunting season in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 282, 48 sider.
- Clausager, I. 2000a: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1999/2000 i Danmark. Wing survey from the 1999/2000 hunting season in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 324, 50 sider.
- Clausager, I. 2000b: Woodcock Hunting in Denmark. - In: Kalchreuter, H. (Ed.); Proceedings from the Fifth European Woodcock and Snipe Workshop; An International Symposium of the Wetlands International Woodcock and Snipe Specialist Group, 3-5 May 1998. Wetlands International Global Series No. 4, International Wader Studies 11, Wageningen, The Netherlands, pp. 28-33.
- Clausager, I. 2001: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 2000/2001 i Danmark. Wing survey from the 2000/2001 hunting season in Denmark. - Danmarks Miljøundersøgelser. - Faglig rapport fra DMU, nr. 364, 55 sider.

- Joensen, A.H. 1978: Statistics of Duck Hunting in Denmark 1966-1976. - Danish Review of Game Biology 10(7): 1-20.
- Madsen, J., Cracknell, G. & Fox, A. D. (Eds.) 1999: Goose populations of Western Palearctic. A review of status and distribution. Wetlands International Publ. No. 48. Wetlands International, Wageningen, The Netherlands and National Environmental Research Institute, Rønde, Denmark. 344 pp.
- Pihl, S., Petersen, I.K., Hounisen, J.P. & Laubek, B. 2001: Landsdækkende optælling af vandfugle, vinteren 1999/2000. - Danmarks Miljøundersøgelser. Faglig rapport fra DMU, nr. 356, 46 sider.

Danmarks Miljøundersøgelser

Danmarks Miljøundersøgelser - DMU - er en forskningsinstitution i Miljøministeriet. DMU's opgaver omfatter forskning, overvågning og faglig rådgivning indenfor natur og miljø.

Henvendelser kan rettes til:

URL: <http://www.dmu.dk>

Danmarks Miljøundersøgelser
Frederiksborgvej 399
Postboks 358
4000 Roskilde
Tlf.: 46 30 12 00
Fax: 46 30 11 14

*Direktion
Personale- og Økonomisekretariat
Forsknings- og Udviklingssektion
Afd. for Systemanalyse
Afd. for Atmosfærisk Miljø
Afd. for Marin Økologi
Afd. for Miljøkemi og Mikrobiologi
Afd. for Arktisk Miljø
Projektchef for kvalitets- og analyseområdet*

Danmarks Miljøundersøgelser
Vejsøvej 25
Postboks 314
8600 Silkeborg
Tlf.: 89 20 14 00
Fax: 89 20 14 14

*Overvågningssektionen
Afd. for Terrestrisk Økologi
Afd. for Ferskvandssøkologi
Projektchef for det akvatiske område*

Danmarks Miljøundersøgelser
Grenåvej 12-14, Kalø
8410 Rønde
Tlf.: 89 20 17 00
Fax: 89 20 15 15

*Afd. for Landskabsøkologi
Afd. for Kystzoneøkologi*

Publikationer:

DMU udgiver faglige rapporter, tekniske anvisninger, temarapporter, samt en årlig beretning. En database med DMU's aktuelle forsknings- og udviklingsprojekter er tilgængelig via DMU's hjemmeside.

I årsberetningen findes en oversigt over det pågældende års publikationer.

Faglige rapporter fra DMU/NERI Technical Reports

2001

- Nr. 363: Regulering på jagt af vandfugle i kystzonen. Forsøg med døgnregulering i Østvendssyssel. Af Bregnballe, T. et al. 104 s., 100,00 kr.
- Nr. 364: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 2000/2001 i Danmark. Wing Survey from the 2000/2001 Hunting Season in Denmark. Af Clausager, I. 53 s., 45,00 kr.
- Nr. 365: Habitat and Species Covered by the EEC Habitats Directive. A Preliminary Assessment of Distribution and Conservation Status in Denmark. By Pihl, S. et al. 121 pp. (electronic)
- Nr. 366: On the Fate of Xenobiotics. The Roskilde Region as Case Story. By Carlsen, L. et al. (in press)
- Nr. 367: Anskydning af vildt. Status for undersøgelser 2001. Af Noer, H. et al. 43 s., 60,00 kr.
- Nr. 369: Typeinddeling og kvalitetselementer for marine områder i Danmark. Af Nielsen, K., Sømod, B. & Christiansen, T. 105 s. (elektronisk).
- Nr. 370: Offshore Seabird Distributions during Summer and Autumn at West Greenland. Ship Based Surveys 1977 and 1992-2000. By Boertmann, D. & Mosbech, A. 57 pp. (electronic)
- Nr. 371: Control of Pesticides 2000. Chemical Substances and Chemical Preparations. By Krongaard, T., Petersen, K.K. & Christoffersen, C. (in press)
- Nr. 372: Det lysåbne landskab. Af Ellemann, L., Ejrnæs, R., Reddersen, J. & Fredshavn, J. (i trykken)
- Nr. 373: Analytical Chemical Control of Phthalates in Toys. Analytical Chemical Control of Chemical Substances and Products. By Rastogi, S.C. & Worsøe, I.M. (in press)
- Nr. 374: Atmosfærisk deposition 2000. NOVA 2003. Af Ellermann, T. et al. 88 s. (elektronisk primo december 2001)
- Nr. 375: Marine områder 2000 – Miljøtilstand og udvikling. NOVA 2003. Af Henriksen, P. et al. (elektronisk primo december 2001)
- Nr. 376: Landovervågningsoplande 2000. NOVA 2003. Af Grant, R. et al. (elektronisk primo december 2001)
- Nr. 377: Søer 2000. NOVA 2003. Af Jensen, J.P. et al. (elektronisk primo december 2001)
- Nr. 378: Vandløb og kilder. NOVA 2000. Af Bøgestrand, J. (red.) (elektronisk primo december 2001)
- Nr. 379: Vandmiljø 2001. Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning. Af Boutrup, S. et al. 62 s., 100,00 kr.
- Nr. 380: Fosfor i jord og vand – udvikling, status og perspektiver. Kronvang, B. (red.) 88 s., 100,00 kr.
- Nr. 381: Satellitsporing af kongeederfugl i Vestgrønland. Identifikation af raste- og overvintringsområder. Af Mosbech, A., Merkel, F., Flagstad, A. & Grøndahl, L. 42 s., 100,00 kr.
- Nr. 382: Bystruktur og transportadfærd. Hvad siger Transportvaneundersøgelsen? Af Christensen, L. (i trykken)
- Nr. 383: Pesticider 2 i overfladevand. Metodafrøvning. Af Nyeland, B. & Kvamm, B. 45 s. + Annex 1, 75,00 kr.
- Nr. 384: Natural Resources in the Nanortalik Area. An Interview Study on Fishing, Hunting and Tourism in the Area around the Nalunaq Gold Project. By Glahder, C.M. 81 pp., 125,00 kr.
- Nr. 385: Natur og Miljø 2001. Påvirkninger og tilstand. Af Bach, H., Christensen, N. & Kristensen, P. 368 s., 200,00 kr.
- Nr. 386: Pesticider 3 i overfladevand. Metodeafprøvning. Af Nyeland, B. & Kvamm, B. 94 s., 75,00 kr.
- Nr. 387: Improving Fuel Statistics for Danish Aviation. By Winther, M. 56 pp., 75,00 DKK

2002

- Nr. 388: Microorganisms as Indicators of Soil Health. By Nielsen, M.N. & Winding, A. 82 pp., 90,00 DKK
- Nr. 389: Naturnær skovrejsning – et bæredygtigt alternativ? Af Aude, E. et al. 47 s. (elektronisk)
- Nr. 390: Metoder til at vurdere referencetilstanden i kystvande – eksempel fra Randers Fjord. Vandrammedirektiv-projekt. Fase II. Af Nielsen, K. et al. 43 s. (elektronisk)
- Nr. 391: Biologiske effekter af råstofindvinding på epifauna. Af Lisbjerg, D. et al. 54 s. (elektronisk)
- Nr. 392: Næringssaltbegrænsning af makroalger i danske kystområder. Et samarbejdsprojekt mellem Ringkøbing Amt, Nordjyllands Amt, Viborg Amt, Århus Amt, Ribe Amt, Sønderjyllands Amt, Fyns Amt, Roskilde Universitetscenter og Danmarks Miljøundersøgelser. Af Krause-Jensen, D. et al. 112 s. (elektronisk)
- Nr. 393: Vildtudbyttet i Danmark i jagtsæsonen 2000/2001. Af Asferg, T. 34 s., 40,00 kr.
- Nr. 394: Søerne i De Østlige Vejler. Af Jeppesen, E. et al. 90 s., 100,00 kr.
- Nr. 395: Menneskelig færdsels effekt på rastende vandfugle i saltvandssøen. Af Laursen, K. & Rasmussen, L.M. 36 s., 50,00 kr.
- Nr. 396: Miljøundersøgelser ved Maarmorilik 1999-2000. Af Møller, P. et al. 53 s. (elektronisk)
- Nr. 397: Effekt af lystfiskeri på overvintrende trolldænder i Store Kattinge Sø. Af Madsen, J. 23 s. (elektronisk)
- Nr. 398: Danske duehøges populationsøkologi og forvandling. Af Drachmann, J. & Nielsen, J.T. 51 s., 75,00 kr.

Af i alt 11.202 vinger som 410 jægere indsendte fra jagtsæsonen 2001/02 til DMU, Kalø, kom 6.192 fra svømmeænder, 2.768 fra dykænder, 64 fra blishøns, 280 fra gæs, 1.656 fra vadefugle og 242 fra måger. På grundlag af de indsendte vinger analyseres den geografiske og tidsmæssige fordeling af jagtudbyttet af de enkelte arter, udbyttets alders- og kønsmæssige sammensætning, anvendte jagtformer samt udbyttets størrelse og udvikling gennem de seneste årtier.

De analyserede arters ynglesæson i 2001 var generelt dårlig. Kun for pibeand og spidsand var den over middel, mens den for gråand, krikand, ederfugl, hvinand, grågås, dobbeltbekkasin, skovsneppe og sølvmåge var under middel. Selv om ynglesæsonen i 2001 generelt var under middel, blev der indsendt mange vinger, og det tyder på at jagtforholdene har været gode. Den tidsmæssige fordeling af de indsendte vinger viste at svømmeænderne og bekkasinerne kom senere til Danmark end sædvanligt, men til gengæld blev de i landet i længere tid end i andre år.

Blandt svømmeandearterne blev hovedparten af fuglene nedlagt på trækjagt, især under aften- og morgentræk. Lokkefugle anvendtes overvejende i forbindelse med morgentrækjagt; således blev 69% af pibeænderne nedlagt under morgentrækjagt ved brug af lokkefugle mens det ved aftentrækjagt kun var 16%. Blandt dykandearterne blev 98% af de nedlagte hvinænder skudt på træk, og morgentrækjagt var den dominerende jagtform. Af ederfugle blev 28% skudt på træk og 67% ved jagt fra motorbåd eller -pram. Blandt dobbeltbekkasiner blev 45% nedlagt i forbindelse med trækjagt, og 50% ved at jæger eller hund lettede fuglene.

Blandt svømmeænderne har jagtudbyttet af gråand været stigende gennem de seneste tre årtier, mens det for pibeand og krikand har været nogenlunde stabilt, og for spidsand og skeand faldende. For alle arter af dykænder har de årlige udbytter de seneste tre et halvt årti været faldende. Det samme gør sig gældende for udbytterne af måger, bekkasinere og blishøns, mens jagtudbyttet af gæs og skovsneppe har været stigende i de seneste tre årtier.